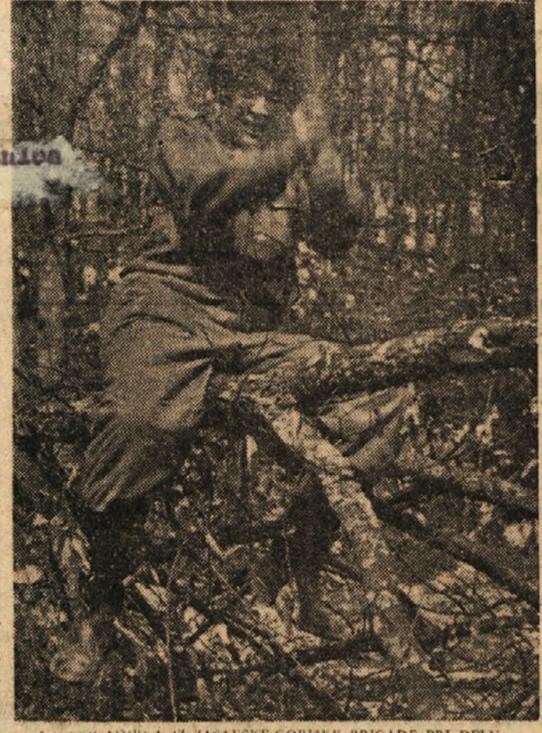

Štampa: Oblasni odbor SZDL Trbovlje - Urejuje uredniški odbor - Odgovorni urednik Stane Šušter - Naslov uredništva in uprave: Zasavski tednik Trbovlje I, Trg revolucije 28 - Telefon št. 91 - Račun pri Komun. banki, Trbovlje 62-RB-10-146 - List izhaja vsako soboto - Letna naročnina 400 din, polletna 200 din, četrtletna 100 din, mesečna 40 dinarjev - Tiska tiskarna Časopisnega podjetja - Slovenski poročevalci - Ljubljani - Cena izdruku 10 din - Rokopisov, ki morajo biti v uredništvu najkasneje vsak torek, na vrnitvi

BRIGADIRKA IZ ZASAVSKE-GORISKE BRIGADE PRI DELU

Ob zaključku občnih zborov osnovnih organizacij SZDL

Enotna misel

7 dni do marta

Prvi korak je narejen. Mišlino prvi korak k popuščanju mednarodne napetosti. Sovjetski vladni predstavniki so že ob začetku zasedanja Vrhovnega sveta povedali, da bo zunanji minister Gromiko ob zaključku zasedanja sporočil svetu važen odlok. To je zunanji minister Gromiko tudi izpolnil, ko je v torek podal deklaracijo o

OPUSTITIVI JEDRSKIH POSKUSOV V SZ

Gromiko je istočasno izrazil upanje, da bosta tudi ameriška in angleška vlada napravili podobne korake, kar bo nedvomno prispevalo k ublažitvi mednarodne napetosti. Vendar je takoj prišel iz Washingtona neugoden odmev. Zunanje ministrstvo je namreč sporočilo, da je SZ sprejela ta sklep po vrsti skrivnih jedrskih poskusov in odkritem nasprotovanju razorožitvenim pogajanjem v OZN. Medtem pa se pripravne na konferenco velikih nadvladajo. Zlasti omembe vreden je Znanzi.

ZAHODNI PREDLOG

Tri zahodne države so namreč pred dnevi predlagale SZ, naj bi se diplomatske priprave za konferenco velikih začele v Moskvi v drugi polovici aprila. V notih Anglije pa je priloženo tudi posebno pismo angleškega ministrskega predstavnika Macmillana sovjetskemu premierju Hruščevu. V pismu je med drugim večeno, da imajo sedanji mednarodni položaji resen poskus, da bi dosegli sporazum o glavnih problemih, ki se nanašajo na utrditev miru in stabilnosti v svetu. Zaaj končno le lahko upamo, da se bodo začela konstruktivna pogajanja za tako dolgo zaželen sestaneček. Če gremo za trenutek še v Zahodno Nemčijo, bomo videli, da od vseh zmernih zaradi jedrske oborožitve

STALNO NARAŠČA

V raznih krajih Zahodne Nemčije pa je prišlo celo do demonstracij proti atomski oborožitvi, sindikati, ki so že prej napovedovali stavke, pa sedaj ob neposredni nevarnosti, ki preti Zahodni Nemčiji spričo naraščajoče brezposelnosti, še intenzivneje pripravljajo razne ukrepe. Treba je poudariti, da je tudi naša vladna energično protestirala proti atomski oborožitvi Zahodne Nemčije in celo predlagala, naj bi o tem razpravljala OZN. Po vsem tem Zahodni Nemčiji ne bo lahko pripraviti javnosti o nujnosti nedavno storjenega koraka, zaradi katerega je svet še bolj ogrožen. Omenimo še potovanje

GENERALNEGA TAJNIKA OZN

Ki se je po obisku v SZ ustavitil tudi v Londonu in se sešel z odgovornimi angleškimi državniki. Generalni tajnik je novinarjem povedal, da pač ni težko ugotoviti namen njegovega potovanja po Vzhodu in Zahodu. Na včerajšnjem zaključnem dnevu zasedanja Vrhovnega sveta pa je ta organ potrdil sestavo nove vlade, ki ji načeljuje Hruščev. Prejšnji ministrski predsednik Bulganin nima v vladi nobenega mesta. Prvi pomočnik predsednika vlade pa je postal dosedanji predsednik vlade RSFSR Frol Kozlov, drugi pa je Mikojan. Razen tega so bili imenovani še štiri namestniki predsednika vlade.

VREME

Okoli 8. aprila ponovna močna obiladitev s snegom do nišna, nato izboljšanje, a še nekaj dni zelo hladno z mrazom ponoči in nekajkrat so verjetne tudi nebitvene snežne padavine. Šele proti 12. aprilu hitra otoplitev. Hkrati nadaljnje izboljšanje vremena do popolne razjasnitve.

Te dni se zaključujejo na terenu občni zbori osnovnih organizacij SZDL. Posamezna občinska vodstva organizacij so se prav dobro lotila del za pripravo občnih zborov. Rezultat tega skrbnega dela smo posebno dobro opazili pri zadnjih volitvah v zvezo in republiško ljudsko skupščino, ki jih je bilo Socialistične zveze zgornjo pokraščino, da so oni čista zavestna gibalna sila, katere zasluga je tudi tako velik uspeh volitev, ko smo v okrajnem merilu volili s 93,74 odstotki.

Ta izredna politična manifestacija enotne volje in misli je izraz polnega zaupanja naših volivcev - članov SZDL, ki se bodo v novih obdobjih svojih osnovnih organizacij Socialistične zveze in kot posamezniki še nadalje tako odločno borili za skupne cilje in interese delovnih ljudi.

V Zagorju se že pripravljajo na praznovanje 1. maja

Kakor smo izvedeli, so v Zagorju že začeli s pripravami za praznovanje mednarodnega delavskega praznika - 1. maja. Menijo, da bi moral biti letošnji prvi maj v Zagorju manifestacija in mobilizacija socialističnih sil in prikaz našega gospodarskega in družbenega napredka. V kratkem bodo izdelali dokončni načrt praznovanja. Za sedaj pa je določeno, da bodo po vseh gospodarskih organizacijah slavnostna zasedanja delavskih svetov.

Občinski komitej Zveze komunistov je tudi imenoval posebno komisijo za praznovanje 1. maja, v kateri so: Rudi Bregar, sekretar občinskega komiteja zveze komunistov, Franc Ključek, Franc Tomazič starejši, Rado Traufer, Omar Pečar, Lado Forte, Boža Drnovšek, Alojz Zupan, Gusti Zupančič, Marijan Lipovšek in France Klun.

S seje predsedstva OK LMS v Trbovljah RAZGIBANOST ne bo pojenjala

Pred dnevi je bila v Trbovljah seja predsedstva OK LMS, na kateri so se pogovorili o bodočih nalogah Ljudske mladine. Le-te je pravzaprav nakažal je plenem OK LMS, predsedstvo pa jih je še bolj razčlenilo in poiskalo najprimernejše oblike za njihovo uspešno izvajanje. Med najvažnejše naloge organizacij Ljudske mladine sodijo priprave za zvezo, republiške in lokalne delovne akcije. Do novembra letos bo treba poslati na avtomobilsko cesto 430 brigadirjev, vrh tega pa se bo precej mladine, zlasti srednješolske, vključilo tudi v brigade za republiške delovne akcije. Da pa bi tudi tista mladina, ki bo ostala doma, prispevala svoj delež k vsestranski bogatitvi naše domovine, bodo tudi manjše lokalne akcije. Tako bo na primer mladina v Hrastrniku gradila cesto v svojem kraju, trboveljska mladina bo najbolj zaprosila pristojne činiteleje v komunah, da bi sodelovali pri izgradnji vodovoda izpod Mrzlice do Trbovelj itd.

S pripravami na dan mladosti ne bi kazalo odlašati, zato je OK LMS dal pobudo za formiranje posebnih odborov, okrajnega in občinskih, ki bodo usmerjali in vodili priprave za praznovanje dneva mladosti. Naloga teh odborov bo, da bodo ob sodelovanju z vsemi organizacijami in društvi pripravili še mogočnejši praznik mladih sil in njihovega duhovnega in fizičnega ustvarjanja, kakor želi to tovarš Tito, ki je tudi dal pobudo za to praznovanje.

Mladina bo nadalje sodelovala v pripravah za proslavo 15-letnice hudih borb na Sutjeski. V okraju ne bo nihče ene organizacije Ljudske mladine, ki ne bi organizirala izleta v partizanske vase in sploh v kraje, znane iz narodnoosvobodilne vojne. Občinski komitej LMS pa bodo mimo tega organizirali še večje shode mladih, prav tako v partizanskih krajih.

Na rob k razpravi ob sprejetanju okrajnega družbenega načrta za leto 1958

Imamo toliko, kolikor smo ustvarili

Minulo soboto sta obs okrajna zbora okrajnega ljudskega odbora razpravljala in sklepala o letošnjem okrajnem družbenem načrtu in proračunu. Obrazložitev okrajnega družbenega načrta je podal tov. Tone Zupančič, ki je uvodoma analiziral gospodarski razvoj trboveljskega okraja v lanskem letu, nato pa poudaril, da bo letos prvenstvena naloga okrajnega družbenega načrta zagotoviti nadaljnjo rast in krepitev družbenega standarda in rast industrijske proizvodnje, zlasti pa kmetijske.

Svetovni dan zdravja 7. april 1958

Pravica do zdravja si utira pot

Ob deseti obletnici Svetovne zdravstvene organizacije Dr. Paul J. V. van de Calseyde, pokrajinski direktor za Evropo.

Po ustavi Svetovne zdravstvene organizacije je zdravje ena izmed osnovnih pravic vsakega človeka. Zal uživa to pravico danes še vse premalo ljudi. Tako je resnično okoli nas, vrelja pa tudi za daljne dežele. Toda naj bo raznostje med zdravjem in boleznijo nekaj še tako stalnega, ta spravič - ki jo je slovensko priznalo 88 držav, ko so podpisale ustavo Svetovne zdravstvene organizacije - je več kot želja, je več kot zahteva, in če pogledamo za nekaj let nazaj, mislim, da lahko trdimo, da se ideja pravice do zdravja že močno uveljavlja.

Ob deseti obletnici Svetovne zdravstvene organizacije je zdravje ena izmed osnovnih pravic vsakega človeka. Zal uživa to pravico danes še vse premalo ljudi. Tako je resnično okoli nas, vrelja pa tudi za daljne dežele. Toda naj bo raznostje med zdravjem in boleznijo nekaj še tako stalnega, ta spravič - ki jo je slovensko priznalo 88 držav, ko so podpisale ustavo Svetovne zdravstvene organizacije - je več kot želja, je več kot zahteva, in če pogledamo za nekaj let nazaj, mislim, da lahko trdimo, da se ideja pravice do zdravja že močno uveljavlja.

Minulo soboto sta obs okrajna zbora okrajnega ljudskega odbora razpravljala in sklepala o letošnjem okrajnem družbenem načrtu in proračunu. Obrazložitev okrajnega družbenega načrta je podal tov. Tone Zupančič, ki je uvodoma analiziral gospodarski razvoj trboveljskega okraja v lanskem letu, nato pa poudaril, da bo letos prvenstvena naloga okrajnega družbenega načrta zagotoviti nadaljnjo rast in krepitev družbenega standarda in rast industrijske proizvodnje, zlasti pa kmetijske.

Minulo soboto sta obs okrajna zbora okrajnega ljudskega odbora razpravljala in sklepala o letošnjem okrajnem družbenem načrtu in proračunu. Obrazložitev okrajnega družbenega načrta je podal tov. Tone Zupančič, ki je uvodoma analiziral gospodarski razvoj trboveljskega okraja v lanskem letu, nato pa poudaril, da bo letos prvenstvena naloga okrajnega družbenega načrta zagotoviti nadaljnjo rast in krepitev družbenega standarda in rast industrijske proizvodnje, zlasti pa kmetijske.

Samo ena pot

Ob občnih zborih kmetijskih zdruag

Večina občnih zborov kmetijskih zdruag je že za nami. Čeprav so bili shodi združnikov v večini dobro obiskani in je bilo na njih povedanega mnogo koristnega za bodoči napredek kmetijstva, vseeno ni mogoče prezreti dejstva, da je bila beseda o kooperaciji, kot obliki sodelovanja kmečkih gospodarstev z zdruago, preveč strahljiva in premalo jasna. Imamo vtis, da se o prednostih proizvajalnih skupnosti še vedno govori preveč načelno, zaradi česar ima

spoznanje, da je le po tej poti mogoče hiter napredek kmetijstva, premalo privrženec v dejanjih. To se odraža tudi v tem, da je bilo doslej na tem področju bore malo praktičnih uspehov.

Zaradi tega ni nič čudnega, če tudi okrajni družbeni plan gradi svoja predvidevanja o povečani kmetijski proizvodnji v letošnjem letu bolj na vremenskih prilikah in drugih čimteljih, kot pa na možnostih, da bi prek proizvajalnih skupnosti dosegli

večji uspeh. Sestavljalcem družbenega plana seveda ne gre za merilo, ker pri svojem delu niso imeli skoraj nobenih oprijemljivih osnov tudi za tako predvidevanje. V našem okraju so namreč zelo redki primeri, da je prišlo že do konkretnega sodelovanja kmečkih gospodarstev z zdruago prek takih poblik, ki bi omogočale hkrati povečanje dohodkov kmetov in krepitev družbenih sredstev zdruage. Ob tej ugotovitvi pa ne smemo spregledati dejstva, da je v mnogih krajih, zlasti v drugih republikah, vključena v kooperacije že več kot polovica vseh kmečkih gospodarstev, kar nedvomno potrjuje prednost takega sodelovanja in njegov vpliv na napredek naše vasi.

Minulj predvolilni sestanki povsod so pokazali, da kmečki proizvajalci vedno bolj razumejo vlogo kmetijske zdruage pri pospeševanju kmetijstva. Če kljub temu dejstvu ustanovljajo proizvajalnih skupnosti še ni zavzelo večjega obsega, je vzrok v tem, da so združna vodstva in politične organizacije premalo pojasnjevala našo kmetijsko politiko, ali pa je bilo to pojasnjevanje preveč načelno. Nemogoče je namreč razumeti, da združniki zahtevajo od svoje zdruage, da se bolj po-

sveti svojim osnovnim nalogam in stori več za napredek kmetijstva, če istočasno niso pripravljeni konkretno sodelovati z njo v pridelovanju najdonosnejših kultur na določenih kmetijskih površinah. To kaže na to, da nekatera vodstva kmetijskih zdruag še sama niso osvojila da bi se istočasno krepiji družbeni skladi zdruage, ki bi jih ta lahko še učinkoviteje vlagala v nadaljnji napredek kmetijstva. Napotkov skupščinske resolucije o razvoju kmetijstva in zaupnosti, zato je razumljivo, da tudi združnikom niso uspeli pojasniti, da je kooperacija dejansko taka oblika, kakor oni že itak razumejo sodelovanje z zdruago in njeno pomoč pri pospeševanju kmetijstva, ali bolje rečeno, da kooperacija ni nikakoli kolektivizacija ali kaj podobnega.

Da nekatera vodstva kmetijskih zdruag še niso razumela naše kmetijske politike, je videti tudi iz tega, da se še vedno poslužujejo takih oblik sodelovanja, ki ne rode nobenih konkretnih rezultatov. Tako je še vedno močna težnja, da bi za druga dobiček, ki ga ustvari pri odkupu kmetijskih pridelkov in v trgovini, uporabila za regresiranje pri nakupu umetnih gnojil, raznih škroplil itd. Pri tem

jih nič ne moti dejstvo, da v preteklosti prav taki ukrepi za pospeševanje kmetijstva niso rodili nobenih praktičnih uspehov, ker niso pomagali krepiti družbenih sredstev, ampak so jih nasprotno manjšali. Koristno je samo tako sodelovanje, če kmeti in zdruaga vlagata trud in sredstva v obdelavo določenih površin, kar naj bo tudi merilo za soudeležbo pri ustvarjenem dohodku. To bi omogočilo, da bi kmetje na svojih površinah s pomočjo mehanizacije in z uporabo večjih količin umetnih gnojil ter ob upoštevanju napotkov kmetijskih strokovnjakov ustvarili večji dohodek, a to je najboljša pot, po kateri je mogoče odpraviti zaostalost v kmetijstvu in ustvariti socialistične odnose v proizvodnji.

SE DEVETDESET DNI DO SUTJSKE POSEBEJ ZA »ZASAVSKI TEDNIK«

Se devetdeset dni nas loči do glavne proslave 15-letnice zgodovinske borbe na Sutjski. Ze prej pa bodo mnoge slovesnosti po vseh krajih naše domovine.

V Sarajevu so sredi živahnih priprav za to pomembno praznovanje.

Sekretar Glavnega odbora ZB NOV Bosne in Hercegovine, tov. Nemanja Vlatković, je v posebnem intervjuju za »Zasavski tednik« povedal:

V polnem teku so pripravljana dela za ureditev skupnega grobišča v Tjentišču. Te dni, ko je sneg nekoliko skopnel, bodo začeli z zbiranjem posmrtnih ostanov vseh partizanskih borcev, ki so poginili v bojih pred petnajstimi leti.

Zateli bomo z gradnjo objektov, ki so potrebni za sprejem okoli 80.000 ljudi na glavni slovesnosti, ki bo 14. julija na Tjentišču.

Glavni odbor ZB NOV Bosne in Hercegovine pa bo razen tega pripravil v sodelovanju z drugimi organizacijami in društvi v mesecu maju in juniju tudi proslave po posameznih krajih, podjetjih in šolah. V načrtu so »Partizanski večeri«, razgovori preživelih borcev z mladino, povečana publicistična dejavnost itd.

V Sarajevu zadnje čase skoro ne mine seja, na kateri ne bi govorili o pripravah na Sutjesko. **Jano Koprivo**

France Klopčič

Včeraj so se Zagorjani za vedno poslovili od znanega rudarja Franceta Klopčiča. Življenjska pot tovariša Klopčiča je bila pot zasavskega rudarja, pot rudarja Drečnjaka Andreja, globoko upognjena sprloč napornega dela in tegob, pa vendar visoko vzravnana, ki ga je v pesmi mojstrsko upodobil njegov sin Mila. Pokojni tov. Klopčič se je rodil 12. aprila leta 1877 na Laskah, kraju, ki je dala zagorski dolini najboljše rudarje. Stiri-najstleten fant je začel rudariti, še nezadostno spoznal, kako skopno reže domača gruda kruh svojim sinovom in se zato nameril v tujino. Tudi ta ga je razočarala. Obogatil s mnogimi spoznanji, se je vrnil v domovino in se ves predal naprednemu gibanju. Aktivno se je udeleževal v raznih naprednih delavskih in sindikalnih ter društvenih organizacijah in vzgojil svoja dva fanta Franceta in Mila leta v nepomirljiva sovražnika krivice in nasilja. Zato so ju tedanje oblasti tudi pregnale iz šole.

Tovariš France je bil komunist, ki se je vse do boleznih aktivno udeleževal dela v svoji osnovni organizaciji. Bil je eden redkih zagorskih rudarjev, ki je aktivno delal polnih 48 let in se leta 1953 kar nerad odpravil v zasluženi pokoj.

Lansko jesen ga je bolezen priklenila na dom. Odrčel se je moral svojih priljubljenih sprehodov po dolini in pomenkov z rudarji-upokojevcem. Nikdar ni poznal miru, zato je še vedno upal, da bo odzdravel. Ni mu bilo dano. Umrl je komaj nekaj dni pred dopolnjenim 81. letom. In ko je v zgodnje pomladanskem dnevu zaplavala po zraku žalostna rudarske godbe, so mu številni Zagorjani zaželeli za služeni počitek. (v)

Zakaj samo dvakrat?

Komisija za proučevanje odnosov v gospodarskih organizacijah in delu sindikatov v njih je na tretjem rednem letnem občnem zboru republiškega sveta sindikatov Slovenije, ki je bil v soboto in v nedeljo v Ljubljani, med drugim v svojem poročilu zapisala tudi tole:

»Organizacija dela v naših podjetjih je šestokrat slabša. Pojav, da so večkrat norme na evropski višini, produktivnost podjetja kot celote pa je daleč pod to višino, kaže, da bo potrebna konkretna akcija v tej smeri.«

Zakaj je komisija zapisala v

svoje poročilo to ugotovitev in s tem opozorila nas vse, da velja organizaciji dela v naših podjetjih posvetiti posebno pozornost? Zato, ker so posamezni delegati opozarjali na določene pomankljivosti v organizaciji dela in v rasti storilnosti pri nas. Eden izmed delegatov je na primer dejal, da pri nas zadnji čas veliko govorimo o storilnosti dela, da včasih dobivajo te stvari prizvok priganjavanja in da pozabljamo, da je moč produktivnosti dela med drugim tudi povečati z boljšo organizacijo dela. Dejaj je, da je analiza republiškega sveta sindika-

tov Slovenije opozorila, da na primer v šestih podjetjih posamezni delavci bolj visoko presegajo norme, kot pred vojno, storilnost podjetja kot celote pa ne dosega predvojne ravni. Dejaj je, da je ena izmed hib za takšne rezultate slaba organizacija dela.

Če prebiramo družbeni plan gospodarskega razvoja LR Slovenije za leta od 1957 do 1961, lahko v IV poglavju razberemo, da naj bi storilnost porasla med drugim s stimulativnejšim načinom nagrajevanja, ki naj vpliva na boljše gospodarjenje, z boljšo organizacijo dela in večjim zanimanjem za zboljšanje strokovnosti in večjim učinkom pri delu. To pomeni, da velja storilnosti dela in vsem čimteljem, ki lahko vplivajo na njegovo rast, posvečati izredno pozornost, torej velja posvečati tudi organizaciji dela. Vprašamo se, ali organi upravljanja posvečajo temu vprašanju dovolj veliko pozornost. Marsikje to stvar zapostavljajo. Iz poročila o delu republiškega sveta Zvezde sindikatov Jugoslavije za Slovenijo lahko na primer razberemo, da so delavski sveti v 39 podjetjih le dvakrat razpravljali o organizaciji dela. Če bi bila pri nas organizacija dela res izpeljana tako, kot bi morala biti, bi bilo vseno potrebno večkrat razpravljati o tej stvari. Tako pa, ko ugotavljamo, da je to ena izmed naših šibkih točk, nas dvakratna razprava o organizaciji dela v 39 podjetjih opozarja, da ji velja posvečati večjo pozornost.

Zakaj smo napisali te misli? Zato ker bodo novoizvoljeni delavski sveti nedvomno sestavljali program svojega dela in prav bo, da bodo razmislili, kolikokrat so razpravljali o posameznih stvareh doslej, kakšno je stanje v podjetju in čemu bo potrebno v nadaljnjem obdobju posvetiti še večjo pozornost.

Še več vzgojnega dela

Odstotek delovnih nesreč se niža

Delavski svet rudnika Trbovlje - Hrastnik je na svoji predzadnji seji razpravljal tudi o nesrečah pri delu in o njihovem vzroku. Prav zanimiva je ugotovitev, da je vzrok teh nezgod v tretjini primerov ali pri 450 ponesrečenih iskati v pomankljivi izurjenosti pri delu, pri eni četrtini pa je iskati krivdo nesreč zaradi kršenja delovne discipline ali premajhne pazljivosti. Razen tega je v 278 primerih vplivalo na nezgode de-

lo. Po statistiki je bilo leta 1956 na 100 zaposlenih 1,33 % obratnih nezgod, lani pa 1,27 %. Meseca januarja t. l. so se nezgode znižale na 1,22 %.

Če vzporejamo gornje podatke še z izgubljenimi dnevi zaradi nezgod, navajajo statistični zapiski, da je bilo leta 1956 zaradi delovnih nesreč izgubljenih mesečno 2.233 dni (brez uslužbencev), lansko leta pa vsak mesec 1.855 dni. Meseca januarja 1958 je bilo zaradi delovnih

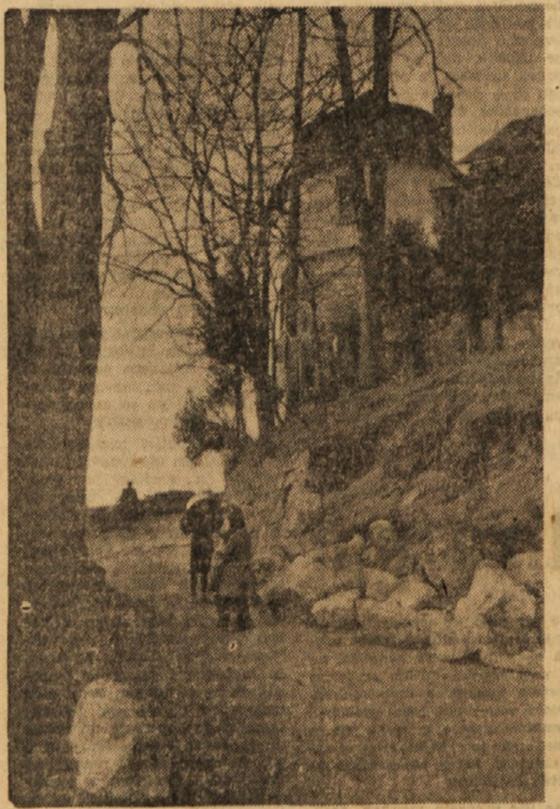
blj rudnik lani na slabšem kot sicer, ker je bilo 6 smrtnih nezgod, kar je največ, oziroma toliko kot v letu 1953.

Največ nesreč je bilo med 4. in 6. uro dela.

Poročilo o nezgodah poudarja, da bo treba posvetiti večjo pozornost vzgoji zaposlenega delavstva in da je prikazovanje zadevnih filmov zelo nazoren način za preprečevanje nezgod. Zato je tudi treba pozdraviti sklep Društva rudarskih inženirjev in tehnikov, ki namerava predvajati take filme po dvakrat mesečno v Trbovljah in Hrastniku. Filme v ta namen bo odkupila rudniška uprava.

Nezgod pri delu je obravnaval tudi nedavni občni zbor sindikalne podružnice rudarjev v Trbovljah ter analiziral naloge sindikata na področju higienskotehnične zaščite pri delu.

t. k. k.

Veliko delo je bilo opravljeno pri izgradnji novega objekta, ki bo služil za skladiščenje rudarskega orodja.

lovno kolje, in sicer zaradi pomankljive ali neurejene delovne opreme, nezadostne razsvetljave, slabega zračenja, spolzkih tal, odprtih in podobno. Enajst nezgod je pripisovali pomankljivi organizaciji dela.

Gornji podatki se nanašajo na nesreče pri delu v letu 1957.

nesreč izgubljenih 1.711 dni, neupoštevanje delne uslužbenec.

Po istem kriteriju je bilo predlansko leto mesečno povprečno 126 delovnih nesreč, lani 121 nezgod, v letošnjem januarju pa 110 nezgod.

Edina s smrtnimi nesrečami je

Učitelji, profesorji, babice, bolničarji, upokojeni pred 1. oktobrom 1957

V posameznih strokah ostanejo državni uslužbenci ves čas službovanja v istem zvanju, tako kot učitelji, profesorji in srednjih solah v prosvetni stroki, bolničarji in babice v zdravstveni stroki. Takšno zvanje je bilo predvideno s predpisi o zvanjih in plačah državnih uslužbencev iz leta 1952 in poznejših let.

Državni uslužbenci, ki so bili upokojeni po 1. oktobru 1947, so bili pri prevzemu ali upokojitvi razporejeni v ustrezne pokojninski razrede. Ustlužbenci, ki so bili upokojeni pred 1. oktobrom 1947, pa so razporejeni v pokojninske razrede po zadnji položajni skupini. Zaradi tega so bili upokojeni — državni uslužbenci, upokojeni pred 1. oktobrom 1947 — razporejeni v nižje razrede kot državni uslužbenci, ki so bili upokojeni pozneje.

Zdaj, ob prevzemu, so te razlike izravnane tako, da so tudi upokojeni pred 1. oktobrom, razporejeni po priznanem stažju v ustrezni plačni razred. Na podlagi tako določenega plačnega razreda so razporejeni v ustrezni pokojninski razred.

Popravek na tej podlagi lahko zahteva tisti uslužbenec, ki izpolnjuje naslednje pogoje: da je imel v času upokojitve kot državni uslužbenec zvanje, enako zvanju, določenemu z uredbami iz leta 1947 in 1948 (ta pogoj ni izpolnjen, kadar gre za podobno zvanje); da je bilo po uredbi o zvanju in plačah iz leta 1952 s poznejšimi spremembami in dopolnitvami predvideno avtomatično napredovanje do najvišjega plačnega razreda, predvidenega za takšno zvanje; da ima ustrezno šolsko izobrazbo, ki je potrebna za to zvanje, in da je po naravi svoje službe ostal ves čas svojega službovanja v istem zvanju.

Pravico do ponovne razporeditve v pokojninski razred ima samo tisti upokojenec, ki izpolnjuje vse te pogoje. Najprej mu je določen plačni razred, kot da

DOLOČITEV VINE POKOJNINE

Udeleženci NOB od leta 1941 in udeleženci španske državljanske vojne, katerih pokojnina, določena po pokojninskem stažu, je nižja od polne, bodo dobili polno osebno pokojnino. Če je osebna pokojnina udeleženca, ki je sodeloval v NOB od leta 1942, manjša od polne pokojnine, se mu bo pokojnina povečala za 50%. Udeleženci NOB od leta 1943 se bo povečala pokojnina za 60%, udeleženci od leta 1944 za 30%, od leta 1945 pa za 10%. Tako povečane pokojnine ne morejo biti večje od polne pokojnine.

Na primer: udeleženec NOB od leta 1942, ki ima 15 let pokojninskega staža in povprečno mesečno plačo v znesku 16.000 dinarjev, pride v X. zavarovanski razred. Torej mu pripada 73% od 16.000 dinarjev, to je 11.680 dinarjev. Če vstopi v VIII. plačni razred, mu pripada 40% od 11.680 dinarjev, kar znaša 4.672 dinarjev. Ker pa je sodeloval v NOB od leta 1942, se mu pokojnina poveča za 50% oziroma za 4.294 dinarjev, tako da znaša njegova skupna pokojnina 8.966 dinarjev.

Če udeleženec NOB ni neprekidno sodeloval oziroma če je začel sodelovati leta 1941, pa je določeno leta 1942, izstopi in se leta 1943 spet priključi in ostal v NOB do konca vojne, ni pa bil v tem času ujet, arretiran in tudi ni aktivno sodeloval z Narodnoosvobodilnim gibanjem, se mu šteje, kot da je začel sodelovati v osvobodilnem boju leta 1942. To je tistega leta, ko se je zadnjikrat priključil osvobodilnemu gibanju.

Zavarovanec, ki je bil po 6. aprilu 1941 ujet in je v taborišču vojni ujetnikov aktivno deloval za narodnoosvobodilno gibanje, se poveča pokojnina za 30%.

Pri določanju višine pokojnine zavarovanec, ki je v ujetništvu aktivno deloval za NOB, je okrajni zavod dolžan vprašati za mnenje posebno republiško komisijo. Po Ljudski pravici

UDELEŽENCI NOB

Da bi bila določena višina pokojnine po novem zakonu, je zavarovanec razporejen v zavarovanski razred, glede na svojo plačo. Udeleženci NOB, ki so se priključili NOB do 9. septembra 1943, kot tudi udeleženci španske državljanske vojne, pridejo v zavarovanski razred glede na plačo brez omejitev, ki veljajo za zavarovance posameznih kategorij delovnega mesta. Če pride po razporeditvi po plači, ki jo je imel, v zavarovanski razred, nižji od X. razreda, potem bo takšen zavarovanec razporejen v X. razred in mu bo določena pokojnina s povprečno osnovo, ki je predvidena za ta razred, v znesku 11.900 din.

NAŠ KOMENTAR

Adenauerjeve atomske grožnje

Zahodnonemška vojska bo dobila atomsko orožje. Tako je v noči med 25. in 26. marcem sklenil zahodnonemški parlament. Za resolucijo o atomski oborožitvi, ki jo je predložila Adenauerjeva vlada, je glasovala klerikalna večina, proti njej pa so glasovali socialni demokrati in liberalci. S tem sklepom zahodnonemškega parlamenta se je človeštvo znašlo pred novo resno nevarnostjo. Saj oborožitev Bundeswehra pomeni ukrep, ki bi do skrajnosti zaostрил odnose med Vzhodom in Zahodom ter pahnil svet na rob katastrofe.

V resoluciji o atomski oborožitvi zahodnonemške vojske je rečeno: »Vladi naročamo, da določi, dokler na svetu ne bo prišlo do splošne in kontrolirane razorožitve, oborožiti Bundesweher z najodobnejšim orožjem.«

Predstavnika vladne stranke, ki je obrazložila to resolucijo, so vprašali: »Kakšno orožje mislite, ko govorite o najodobnejšem orožju?«

Odgovorili je: »Na vsako atomsko orožje, razen na vodikovo bombo.«

In v tej zgodovinski podobnosti so korene nevarnosti, ki preti svetovnemu miru.

Ze med parlamentarno razpravo so se v vsej Zahodni Nemčiji — na pobudo socialnih demokratov in sindikalnih organizacij — začele širiti protestne akcije proti Adenauerjevi atomski politiki. Vsi napredni ljudje so se strnili v »Gibanje proti atomski smrti«, ki so ga organizirali socialni demokrati. Vodstvo sindikatov je pozvalo vse Nemce, ki resnično ljubijo mir, naj se pridružijo temu boju. Delavci so začeli demonstrirati proti vladi, nekateri sindikalne organizacije pa že zahtevajo, naj vodstvo Zvezde sindikatov napove splošno stavko.

Očitno je, da bi Adenauer rad z atomskim orožjem v rokah izsilil združitev Nemčije. Takšna združitev bi prinesla Nemcem, Evropi in svetu strahotno katastrofo, krvavo atomsko vojno, ki bi končala obdobje človeške civilizacije. Zato tega sklepa zahodnonemškega parlamenta ne moremo ocenjevati ločeno od svetovnega dogajanja, saj sodi v vrsto tistih ukrepov, s katerimi hoče blokovski skrajneži na Zahodu minirati miroljubna prizadevanja držav in narodov. Med te ukrepe moramo šteti tudi Sre-

dožemski pakt, za katerega se zavzema francoska reakcija, postavljanje naprav za izstreljevanje ameriških raket v Italiji, vmešavanje v notranje zadeve Indonezije itd. Vsa ta dejavnost je posledica krepitve politike hladne vojne, politike sile, ki jo imperialisti namerno zaostrejujejo, da bi na morebitni mednarodni konferenci na najvišji ravni imeli v rokah več adutov. Takšna politika pa ne ustvarja materialnih političnih in psiholoških pogojev, ki so potrebni za to konferenco, ampak škoduje popuščanju, zaostrejuje mednarodne odnose in odpravlja še zadnje možnosti za sporazum.

S tem se je parlamentarna razprava končala, ni pa se končala bitka nemških delavcev in drugih naprednih ljudi v Zahodni Nemčiji proti temu usodnemu sklepu, ki ga je parlamentu vnela Adenauerjeva večina. Ta bitka je iz dneva v dan bolj ogorčena.

Dejstvo je, da se je zahodnonemška javnost upirala in da se še vedno upira oborožitvi nemške vojske z atomskim orožjem. Ze lansko poletje so nemški znanstveniki, atomski stro-

kovnjaki in Nobelovi nagradenci, protestirali proti takšni atomski oborožitvi Zahodne Nemčije. Znana deklaracija znanstvenikov iz Göttingena je vzbudila ogromno pozornost in tudi solidarnost v številnih deželah.

Sodeč po anketah, ki so jih izvedli v zadnjem času v Zahodni Nemčiji, kakih 75% zahodnonemških državljanov nasprotuje atomski oborožitvi Bundeswehra in politiki skrajnega zaostrevanja, ki jo zagovarjala kancler Adenauer in njegova vlada. V parlamentu so socialni demokrati in liberalci — kot zagovorniki težnje za ogromne večine nemškega naroda — ostro opozarjali vladno večino, kako škodljiva je njena politika. Več socialnodemokratskih poslancev je med razpravo poudarjalo, da je vzhujše, ki ga ustvarja Adenauerjeva vlada s svojimi atomskimi zahtevami, podobno vzdušju, v katerem je nemški parlament pred 25. leti predal vso oblast Hitlerju.

Med te ukrepe moramo šteti tudi Sre-

dožemski pakt, za katerega se zavzema francoska reakcija, postavljanje naprav za izstreljevanje ameriških raket v Italiji, vmešavanje v notranje zadeve Indonezije itd. Vsa ta dejavnost je posledica krepitve politike hladne vojne, politike sile, ki jo imperialisti namerno zaostrejujejo, da bi na morebitni mednarodni konferenci na najvišji ravni imeli v rokah več adutov. Takšna politika pa ne ustvarja materialnih političnih in psiholoških pogojev, ki so potrebni za to konferenco, ampak škoduje popuščanju, zaostrejuje mednarodne odnose in odpravlja še zadnje možnosti za sporazum.

Zato vsi narodi v Evropi in tudi drugod na svetu podpirajo prizadevanja nemških delavcev in ostalih naprednih ljudi v Zahodni Nemčiji, da Bundesweher ne bi dobil atomskega orožja, da ne bi pahnil svet na rob propada. Edina pot, ki bi popeljala človeštvo iz te nevarne krize, je sporazum o mednarodni razorožitvi, in k temu sporazumu je pred dvajsetimi leti prispevala Sovjetska zveza nemaljen delež, ko je sklenila, da bo opustila proizvodnjo eksplozivne jedrske bombe. To je edina pravilna pot in vsi miroljubni ljudje upravičeno zahtevajo, da na to pot stopijo tudi zahodne države.

Vsi ne moremo zidati lastnih stanovanj!

Kaj menijo Zagorjani o dosednji in bodoči gradnji stanovanj?

Pril nas so stanovanja osnova družbenega standarda. Ko smo v predvojni kampanji dajali obračun povojnega dela, smo med drugim tudi ugotovljali, da nismo zanemarjali gradnje stanovanj in, ker so potrebe še vedno zelo velike, jih bomo v naslednjih letih gradili s podvojeno vneto.

Vzemimo primer Zagorja. Samo rudnik je po vojni zgradil 38 stanovanjskih hiš, v katerih je dobilo stanovanje kar 278 družin, ogromna sredstva pa je dal zasebnim graditeljem; samo v letih 1956-1957 so leti dobili nad 70 milijonov din kreditov, s katerimi so zgradili sto stanovanj. V celoti pa so zasebni graditelji od leta 1947 do danes zgradili približno 400 stanovanj. Zanimivo pa je tudi to, da stanovanjski sklad rudnika v zadnjih dveh letih ni bil v celoti izkoriščen, zlasti zaradi tega, ker je bila orientacija na gradnjo zasebnih stanovanj.

Stanovanjska komisija ima trenutno še vedno okrog 500 prazen stanovanj. Torej: približno 500 družin živijo v stanovanjih, ali pa sploh nimajo stanovanj. Ali nismo dolžni drvenstveno zidati stanovanja za te prosilce? Vsekakor. Ko sem obiskal nekatere prosilce, so mi povedali, da pač čakajo in bodo še čakali, vendar imajo kopicno pripomb do dosedanjega načina gradnje stanovanj v Zagorju.

Predvsem so poudarjali, da dosednji način dajanja kreditov zasebnim graditeljem ni bil vselej na mestu, čeprav je bil morda prva leta po vojni umesten. Povedali so mi, da so si zgradili lastne hišice predvsem uslužbenec in delavci, ki so imeli razen stalnih zaslužkov še postranske dohodke in ki so od sorodnikov-kmetov dobili brezplačno, ali cenejši, les in ostale potrebščine, malo pa je bilo takih, ki so si lahko od svojega zaslužka pritrjali toliko denarja, da bi zidali lastno hišo. Nekateri zasebni graditelji so obljubljali, da bodo s krediti še zidali dvojne stanovanj in vzeli k sebi ljudi brez stanovanj. Zda pa je v Zagorju precej lastnikov hiš, ki nečesto dogradijo tudi vrhnjih delov.

Najbolje mi je odgovoril delavec K. H., ki je dejal, da pač vsi ne morejo zidati lastnih stanovanjskih hiš in zato je prav, naj bi gradila raje družba, ker jim le to daje zagotovilo, da bo-

do vsi dobili ustreznega stanovanja.

V Zagorju tudi letos prosi 47 ljudi za kredit, s katerim bi se lotili zidanja stanovanjskih hiš. To so v glavnem delavci in uslužbenec, no, največ je takih, ki se vozijo na delo. Ti bi radi

večina prosilcev je rudarjev iz neposredne okolice Zagorja. Nadaljevati s takim načinom reševanja stanovanjskega problema res ni več mogoče.

Se posebno ne, če pomislim, da je doslej gradil le rudnik. Medtem ko ostala podjetja sploh

kaj sredstev pa je ostalo rudniku še iz lanskega leta. S tem denarjem namerava rudnik graditi dva stanovanjska bloka, v katerih bo 72 stanovanj, nadalje občinski ljudski odbor, Industrija grabenega materiala, Ind. rudarska šola, Elektro Tr-

TE DNI SO KONČNO LE ODPRLI OBNOVLJEN MOST ČEZ SAVO V TRBOVLJAH

gradili na periferiji mesta, to pa pomeni, da se bodo še vedno vozili na delo: torej, rudnik naj še vedno daje približno devet milijonov din za vožnje, kajti

niso dogradila niti ene stanovanjske hiše.

Letos bo imela zagorska občina približno 97 milijonov din sklada za zidanje stanovanj. Ne-

bovije za uslužbenca in delavce iz Zagorja, in končno menda še Keramika Izlaka.

In še nekaj: vse do lanskega leta se je v Zagorju gradilo brez vsakega urbanističnega načrta. Tako smo po mnenju strokovnjakov nesmotno zazidali najlepši del Zagorja. Napake ni moč več popraviti, naša dolžnost pa je, da vsaj preostala zemljišča v najlepšem delu Zagorja porabimo za stanovanjske bloke, ki bodo, dali lepši videz našemu kraju.

M. V.

OSREDNJA FESTIVALNA MISEL: množična vzgoja mladega zagorskega rodu

Dve misli sta vdihnili idejo organizirati v Zagorju ob Savi mladinski festival. Prvič, da se občinski komite Ljudske mladine v Zagorju, ki festival organizira, predstavi kot del družbeno-kulturnega mehanizma, kot poslanec kulturnoumetniškega dela, posebej se zda, ko se v Zagorju z graditvijo Delavskega doma ustvarjajo idealne razmere za čimširji kulturni razmah in drugo, da se približa zagor-

ski, kulture željni javnosti delo mlade generacije.

Osrednja festivalna misel pa je množična vzgoja mladega rodu, čimbolj izobraženega in razgledanega, z globoko zavestjo družbenega sožitja, z razvitim čutom moralne etike, da bo sposoben opravljati svoje individualne dolžnosti do družbe, pa tudi soodločati v vseh vprašanih naših socialističnih skupnosti v njenem nenehnem gnetnem in duhovnem razvoju.

V Zagorju upajo, da bo mladinski festival v prid napredku domače kulture, kajti okus je tak, da to, kar ne uživa vsak dan, ima za praznično. Počas pa se okus prilagodi temu in praznično postaja vsakodnevno; toda v tem je tisto, čemur pravimo: kvaliteta stopnja.

Mladinski festival naj postane tradicionalna mladinska kulturna manifestacija v zibelki slovenskega proletariata — v Zagorju.

Podroben spored prireditve pa

Ni dolgo tega, kar je Zvezni izvršni svet sprejel odlok o evidenci in kontroli cen določenih predmetov. Čeprav gre v bistvu za državno intervencijo, ta ne zmanjšuje vloge delovanja objektivnih ekonomskih zakonov, ampak je naperjena proti pojavom, ko cene naraščajo neodvisno od tržišča, predvsem zaradi monopolnega položaja gospodarske organizacije ali pa zaradi samovoljnega odnosa do vprašane cen. Intervencija ne pomeni samo začasnega zaustavljanja naraščanja cen, temveč

Kako trgovska podjetja na debelo in gospodarske organizacije v našem okraju izvajajo predpise o evidenci in kontroli cen? — Ali je trgovskim podjetjem na drobno na voljo, da brez moralne odgovornosti zvišujejo cene določenih predmetov kakor si bodi? — Na obe vprašanji odgovorjajo ugotovitve iz zapisnikov tržnih inšpektorjev.

trajno izpopolnjevanje mehanizma cen, ki je imel doslej prav to praznino, da pristojni čimtelji niso bili seznanjeni z vzroki porasta cen, še preden so ti rodili nezaklene posledice. Ta praznina je sedaj popolnjena in bo to prav gotovo vplivalo na nadaljevanje začasnega procesa stabilizacije cen in povečanje življenjske ravni delovnih ljudi.

Sedaj pa nekaj o tem, kako gospodarske organizacije v našem okraju izvajajo določila odloka o evidenci in kontroli cen. Tržni inšpektorji so doslej ugotovili dva primera, da so gospodarske organizacije že po 31. decembru 1957 zvišale cene določenih predmetov, ne da bi bile o tem obvestile pristojne trgovinske zbornice oziroma strokovno združenje. To sta bili Gozdarska poslovna zveza v Sevnici, ki je povišala cene lesnim sortimentom za 6.10 do 1625 din pri kilogramu oziroma kubiku in Steklarna v Hrastniku, ki je podražila nekatere steklarske predmete za okoli 10 milijonov dinarjev. Ker so predvideno zelo ostri kazni za kršitelje predpisov o evidenci in kontroli cen, je treba v korist Steklarne povedati, da je že-

jansko šlo za vsklajevanje cen, saj je tovarna istočasno tudi znižala cene nekaterih steklarskih izdelkov. Sklep o podražitvi porasta cen, še preden so ti rodili nezaklene posledice. Ta praznina je sedaj popolnjena in bo to prav gotovo vplivalo na nadaljevanje začasnega procesa stabilizacije cen in povečanje življenjske ravni delovnih ljudi.

Tržni inšpektorji so ugotovili nekaj primerov porasta cen tudi v maloprodajni trgovini, na primer v »Ljudski potrošnji« v Brežicah, v nekaterih prodajnih centrih in drugje. Določila odloka o evidenci in kontroli cen resda ne veljajo za trgovino na drobno, toda kjer ni materialne, še vedno ostane moralna odgovornost. Trgovinska zbornica — zdi se mi, da se s to stranjo trgovine premalo ukvarja — potem sveti potrošnikov in ostali čimtelji bi morali stalno spremljati poslovanje trgovskih podjetij in vsak pojav, ki deluje proti stabilizaciji tržišča, hitro in energično reagirati. Če proizvajalne gospodarske organizacije in trgovska podjetja na debelo ne bodo brez vzrokov in dovoljenja pristojnih čimteljev podražila določenih predmetov, potem tudi v maloprodajni trgovski mreži ne bo nobenih razlogov za to.

Na koncu je treba povedati še to, da tržni inšpektorji ne bodo mogli uspešno izvajati nadzorstva nad gibanjem cen, če jim pri tem ne bodo pomagali tudi trgovinske zbornice, sveti potrošnikov in vsi ostali čimtelji, ki imajo v borbi za stabilizacijo tržišča največjo odgovornost.

Stroge kazni za neupravičeno dviganje cen

Razpis NAGRADNEGA TEKMOVANJA

Predsedstvo Centralnega komiteja LMS razpisuje dvomesečno tekmovanje občinskih komitejev LMS in osnovnih organizacij LMS, ki bo v času od 25. marca do 25. maja 1958. Tekmovanje je posvečeno »dnevu mladosti« — rojstnemu dnevu tovariša Tita. Osnovni namen tekmovanja je, da se na inicijativno LM poveča skrb organov delavskega in družbenega upravljanja za praktično reševanje problemov mladine, namenjeno je ugotovitvi in razširitvi organizacije LM, čimvečji udeležbi kmečke mladine pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana—Zagreb, čimvečji množičnosti vseh mladine v praznovanju »dneva mladosti« in končno ima namen, da organizacije LM pridobe čimveč prostorov za mladino. Tekmovanje je tradicionalno za simbolični »Kip mladosti«.

I. Osnovni program tekmovanja:
1. Kateremu občinskemu komiteju LMS bo uspelo čimbolj angažirati organe delavskega in družbenega upravljanja ter politične organizacije, da v tem času store kar največ koristnega za mladino (novi prostori, športni objekti, ureditev stanovanj, menze, mlečne restavracije, obravnavanje in sklepanje o aktualnih problemih).

2. Kateri občinski organizaciji LMS bo uspelo v tem času pridobiti in urediti več prostorov za mladino (mišljen je popis neizkoriščenih in zanemarnjenih prostorov, njihova ureditev, pridobivanje prostorov v podjetjih, šolah, vaseh itd.). Sem prištevamo tudi lokalne delovne akcije.

3. Kateremu občinskemu komiteju LMS bo uspelo največ povečati odstotek članov LMS in ustanoviti osnovne organizacije tam, kjer obstajajo možnosti (sprejem v ljudsko mladino, ustanavljanje novih organizacij) na osemletkah, kmetijskih posestvih, gradbenih podjetjih, ustanovah itd.).

4. Kateremu občinskemu komiteju LMS bo uspelo zbrati več prijav med kmečko mladino za gradnjo avtomobilske ceste Zagreb—Ljubljana, organizirati obiske na gradbišče itd.

II. Organizacijska tekmovalna komisija. Pri CK LMS se je osnovala posebna tekmovalna komisija, v katero so razen članov Centralnega komiteja LMS vključeni tudi sekretarji OK LMS.

Tekmovalni komisiji je treba poslati do 25. aprila in 28. maja poročila o doseženih uspehih na osnovi tekmovalnih točk. Poročila naj obsegajo tudi ostalo dejavnost iz drugih področij, ker se bo to ocenjevala.

Ob zaključku tekmovalnega komisija na osnovi poročil in obiska občinskih komitejev LMS predlagala predsedstvu CK LMS, da nagradi in pohvali najboljše občinske organizacije LMS.

Najboljšemu občinskemu komiteju LMS bo dodeljen simbolični »Kip mladosti«.

III. Nagrade:

Občinskim komitejem LMS, ki bodo dosegli najboljše uspehe v tekmovalju, bo CK LMS podelil razen diplom naslednje nagrade:

1. 30.000 din in »Kip mladosti«
2. 25.000 din
3. 20.000 din
4. 15.000 din
5. 10.000 din

Vse nagrade bodo slovesno razdeljene v krajih zmagovalcev tekmovalja.

Tekmujemo za »dan mladosti«!

Predsedstvo Centralnega komiteja LMS

V TOVARNI KONFETARJE SARAJEVA JE ZDAJ ZAPOSLENIH OKROG 100 DEKLET. TOVARNICA JE ŽE PREČEJ IZPOLNILA PROIZVODNI PROCES IN SE S SVOJIMI IZDELKI ŽE KAR LEPO UVELJAVLJA NA TRGU

je: v soboto, 5. aprila: Veseli večer, združen z nastopom neznanih talentov iz Zagorja, in zaključek dvomesečnega tekmovalja aktivov Ljudske mladine zagorske občine ob viltovih v Zvezno in republiško ljudsko skupščino in ob VII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije; v sredo, 9. aprila: Mladji se predstavljajo, nastop gojencev Glasbene šole, Osemletne šole, Toplice in Industrijske rudarske šole; v soboto, 12. aprila: Povej kaj znaš, javna oddaja mladinskih trojk aktivov Ljudske mladine zagorske občine; v sredo, 16. aprila: koncert zabavne in plesne glasbe, gostuje velik plesni orkester SKUD »Tine Rožanc« iz Ljubljane in v soboto, 19. aprila: slovesna akademija ob 10. obletnici ustanovitve telesnovzgojnih društev »Partizan« in zaključek festivala.

Prireditve bodo v veliki dvorani doma TVD »Partizan« v Zagorju s pričetkom ob 19. uri. Vstopnice pa lahko kupite v predprodaji v knjigarni v Zagorju.

je: v soboto, 5. aprila: Veseli večer, združen z nastopom neznanih talentov iz Zagorja, in zaključek dvomesečnega tekmovalja aktivov Ljudske mladine zagorske občine ob viltovih v Zvezno in republiško ljudsko skupščino in ob VII. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije; v sredo, 9. aprila: Mladji se predstavljajo, nastop gojencev Glasbene šole, Osemletne šole, Toplice in Industrijske rudarske šole; v soboto, 12. aprila: Povej kaj znaš, javna oddaja mladinskih trojk aktivov Ljudske mladine zagorske občine; v sredo, 16. aprila: koncert zabavne in plesne glasbe, gostuje velik plesni orkester SKUD »Tine Rožanc« iz Ljubljane in v soboto, 19. aprila: slovesna akademija ob 10. obletnici ustanovitve telesnovzgojnih društev »Partizan« in zaključek festivala.

Prireditve bodo v veliki dvorani doma TVD »Partizan« v Zagorju s pričetkom ob 19. uri. Vstopnice pa lahko kupite v predprodaji v knjigarni v Zagorju.

V BREŽICAH VSAK DAN NAKLADAJO NA VAGONE PREMORG IZ RUDNIKA GLOBOKO. RAVNO TA PREVOZ IZ GLOBOKEGA DO BREŽIC IN NAKLADANJE PA PREČEJ DRAZI GLOBOKI PREMORG

OB BRANJU PISMA IZVRŠNEGA KOMITEJA CK ZKJ

Komunisti razpravljajo

rektorju so tudi očitali, da je pristranski. Tisti, ki so se mu znali priklopiti, so pri njemu vse, ostali pa nič. Ni dolgo tega, ko se je pričel k njemu pritožiti neki delavec z lesnega obrata zaradi šikaniranja predstojnika. Direktor ga niti poslušati ni hotel. Komunisti pričakujejo, da bo direktor spremenil svoj odnos do ljudi in družbenega imetja.

Osnovna organizacija Zveze komunistov na neki naši vasi šteje deset komunistov. V zadnjih letih so napravili vrsto raznih napak, kar je povzročilo, da se vas ni razvila, kot bi se lahko. Ko so obravnavali pismo, so sicer soglasni s celotno vsebino, niti besedice pa niso spregovorili o razmerah v svoji vasi, ker se je vsak posameznik zavedal, da tudi sam nosi del krivde za tako stanje. V tej vasi bo torej šlo vse po starem samo zaradi tega, ker komunisti niso toliko pogumni, da bi vsi skupaj priznali dosedanje napake in začeli z boljšim delom. Nekaj časa bodo morda še govorili o vsebini pisma, ga morda celo primerjali s stanjem v sosednji vasi, pokazali s prstom na njihove napake, pred lastnim pragom pa bo še naprej ostal kup nesnage.

V neki teritorialni osnovni organizaciji Zveze komunistov so člani takoj po branju pisma začeli obravnavati razne nepravilnosti svojega kraja. Razprava je bila zelo konkretna, zlasti so obojevali stanovanjsko upravo, ker

pa morajo nositi plačo. Razprava se je tako sprostila, da so sklenili drugi del pisma obravnavati še na enem sestanku.

Del komunistov neke naše rudniške organizacije je spoznal, da pisma ni moč obdelati niti na treh sestankih. Zato so sklenili na vsakem sestanku eno uro časa posvetiti obravnavi pisma. Zedinili so se, da bodo na teh sestankih obdelali stanje vsakega obrata, prav posebej pa odnos delavcev do podjetja in delovno disciplino. Na sestanku bodo povabili tudi druge delavce. Komunisti tega obrata pa bodo dali inicijativno terenskem odboru Socialistične zveze delovnega ljudstva, da bo organiziral množične sestanke, kjer bi tudi člani spregovorili o pismu.

Viden funkcionar je doslej pri svojem delu napravil več manjših napak, ki jih je tudi samokritično priznal. Drug, prav tako viden funkcionar, pa napluje te njegove napake zaradi tega, ker sta se nekoč nekaj spila. Prvi je vzel tisti spor kot opomin za svoje delo, drugi pa je zaradi tega spora postal celo njegov sovražnik in je hotel prikazati njegovo za držanje v času okupacije, čeprav ve, da je bil aktiven bорец in tudi zdaj po svojih močeh prispeva k našim skupnim naporom za razcvet naše socialistične domovine. — Kdo je večji krivec?

M. V.

Domlad v snegu

PISMO IZ SARAJEVA

SARAJEVO, 18. marca. — Nazivlje uradni pomlad po hrkih okoli mesta ob Miljacki še vedno gosti sneg. Pa tudi v Sarajevu samem še marsikdaj diši po zimi. Vendar pomlad prihaja. To potr-

jujejo čedalje bolj polne ulice, »globoko znanje, cene zimskim predmetom v izločbah trgovin in povečana razgibanost v turističnih uradih.

V mesecih, ki ločijo lansko in letošnjo Vesno, se je v bosenski metropoli marsikaj spremenilo. Pod nebo je spet zraslo več novih blokov in palač, »TITO« iz Vogošćare se je uveljavil s svojimi velikimi in malimi izdelki. Stevilo prebivalcev se je povečalo na okoli 180.000 in zgodilo se je še sto veselih in žalostnih stvari. Tako Sarajevo letošnjo pomlad nima več »dneva mladosti«, saj je na je decembra uničil velik požar. Stavba je bila eden izmed najstarejših kulturnih spomenikov v naši državi.

Zadnji dnevi so minili v znamenju živahnih kulturnoprosvetnih dejavnosti. V Umetniški galeriji se nekaj časa razstavlja 23 bosenskih in hercegovaških likovnih umetnikov. Dela kažejo nova hotenja v bosensko-hercegovaški likovni umetnosti. Ljudska univerza je mimo drugega pripravila zanimivo predavanje režiserja Popovića o našem filmu. V gledališču so uprizorili »Doživljaje Nikoitične Bursać« in seznanili občinstvo z naerti v prihodnjih mesecih.

V kinu »Romanija« pa z velikim uspehom in reklamo vrtijo jugoslovanski omnibus »V soboto zvečere«.

In za konec še besedo o vremenu: skisano je in vremenarji nam ne obetajo nič boljšega. Vendar Sarajevčani so optimisti. — Morja pa je ne bo tako.

MOTIV IZ BREŽIC

Vrsta kmetijskih strokovnih predavanj v Trbovljah in okolici

Občina Trbovlje je v lanskem proračunu zagotovila sredstva, njeni strokovni uslužbeni pa so skupno s KZ Trbovlje in Dobovec ter z občinsko organizacijo SZDL že pred začetkom zime izdelali načrt za kmetijsko strokovno izobraževanje v letošnji zimi.

Razen kmetijsko-gospodarske šole, ki je vso zimo delovala, so bila v Trbovljah in okolici vseh številna strokovna predavanja, o katerih smo že sproti poročali razno o zadnjih, to je tistih, ki so bila v drugi polovici marca.

V Knezdolu je bilo 19. marca strokovno predavanje s predvajanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in o rabi umetnih gnojil, združeno s praktičnim poukom o obrezovanju sadnega drevja, kar je vse udeležence, od katerih so posamezniki prilično celopodno dve uri daleč, izredno zanimalo.

Popoldne istega dne je bilo strokovno predavanje v Čečah v polni dvorani. Razen predavanja in predvajanja filmov o sadjarstvu in rabi umetnih gnojil je bilo na vrsti tudi predavanje iz živinodravstva, prav tako spremljano s filmskim trakom.

Dne 25. marca sta bili v kraju dve predavanji za vrtičkarje, in sicer dopoldne v Zg. Trbovljah, v domu »Svobode II«, popoldne pa v centru mesta v Delavskem domu. Tudi ti dve predavanji sta bili spremljani s prikazovanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in filmov o rabi umetnih gnojil. Udeležba je bila na obeh krajih zadovoljiva, vendar bi bila gotovo še boljše, če bi se našel uspešnejši način obveščanja vrtičkarjev.

Občina Trbovlje je v lanskem proračunu zagotovila sredstva, njeni strokovni uslužbeni pa so skupno s KZ Trbovlje in Dobovec ter z občinsko organizacijo SZDL že pred začetkom zime izdelali načrt za kmetijsko strokovno izobraževanje v letošnji zimi.

Razen kmetijsko-gospodarske šole, ki je vso zimo delovala, so bila v Trbovljah in okolici vseh številna strokovna predavanja, o katerih smo že sproti poročali razno o zadnjih, to je tistih, ki so bila v drugi polovici marca.

V Knezdolu je bilo 19. marca strokovno predavanje s predvajanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in o rabi umetnih gnojil, združeno s praktičnim poukom o obrezovanju sadnega drevja, kar je vse udeležence, od katerih so posamezniki prilično celopodno dve uri daleč, izredno zanimalo.

Popoldne istega dne je bilo strokovno predavanje v Čečah v polni dvorani. Razen predavanja in predvajanja filmov o sadjarstvu in rabi umetnih gnojil je bilo na vrsti tudi predavanje iz živinodravstva, prav tako spremljano s filmskim trakom.

Dne 25. marca sta bili v kraju dve predavanji za vrtičkarje, in sicer dopoldne v Zg. Trbovljah, v domu »Svobode II«, popoldne pa v centru mesta v Delavskem domu. Tudi ti dve predavanji sta bili spremljani s prikazovanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in filmov o rabi umetnih gnojil. Udeležba je bila na obeh krajih zadovoljiva, vendar bi bila gotovo še boljše, če bi se našel uspešnejši način obveščanja vrtičkarjev.

Občina Trbovlje je v lanskem proračunu zagotovila sredstva, njeni strokovni uslužbeni pa so skupno s KZ Trbovlje in Dobovec ter z občinsko organizacijo SZDL že pred začetkom zime izdelali načrt za kmetijsko strokovno izobraževanje v letošnji zimi.

Razen kmetijsko-gospodarske šole, ki je vso zimo delovala, so bila v Trbovljah in okolici vseh številna strokovna predavanja, o katerih smo že sproti poročali razno o zadnjih, to je tistih, ki so bila v drugi polovici marca.

V Knezdolu je bilo 19. marca strokovno predavanje s predvajanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in o rabi umetnih gnojil, združeno s praktičnim poukom o obrezovanju sadnega drevja, kar je vse udeležence, od katerih so posamezniki prilično celopodno dve uri daleč, izredno zanimalo.

Popoldne istega dne je bilo strokovno predavanje v Čečah v polni dvorani. Razen predavanja in predvajanja filmov o sadjarstvu in rabi umetnih gnojil je bilo na vrsti tudi predavanje iz živinodravstva, prav tako spremljano s filmskim trakom.

Dne 25. marca sta bili v kraju dve predavanji za vrtičkarje, in sicer dopoldne v Zg. Trbovljah, v domu »Svobode II«, popoldne pa v centru mesta v Delavskem domu. Tudi ti dve predavanji sta bili spremljani s prikazovanjem skioptičnih slik iz sadjarstva in filmov o rabi umetnih gnojil. Udeležba je bila na obeh krajih zadovoljiva, vendar bi bila gotovo še boljše, če bi se našel uspešnejši način obveščanja vrtičkarjev.

Občina Trbovlje je v lanskem proračunu zagotovila sredstva, njeni strokovni uslužbeni pa so skupno s KZ Trbovlje in Dobovec ter z občinsko organizacijo SZDL že pred začetkom zime izdelali načrt za kmetijsko strokovno izobraževanje v letošnji zimi.

Razen kmetijsko-gospodarske šole, ki je vso zimo delovala, so bila v Trbovljah in okolici vseh številna strokovna predavanja, o katerih smo že sproti poročali razno o zadnjih, to je tistih, ki so bila v drugi polovici marca.

Velik zbor zadružnikov v Sevnici

Občnega zbora KZ Sevnica, ki je bil v nedeljo, 30. marca, se je udeležilo okrog 80 odst. članov. Poročila so pokazala vsestranski napredek in razširjenost delovanja združenj. Tudi finančno stanje se je preteklo leto dokaj izboljšalo in skladi združenj okrepili. Vse veje dejavnosti v KZ so bile bolj ali manj aktivne, razen kamionskega prometa in traktorske postaje, ki izkazujeta 27 oziroma 31 tisoč dinarjev primanjkljaja, kar pa glede na ugodno uslužnostno dejavnost sami združenja in posebej članom ne predstavljajo direktno izgube.

Vrednost odkupov kmetijskih pridelkov, ki jih je združba opravila lani, znaša 60 milijonov dinarjev. Zelo zanimivo je bilo nadalje poročilo kmetijske posepevalne dejavnosti, ki je bila predvsem usmerjena v živinorejo in sadjarstvo. V živinoreji bo zlasti treba izboljšati krmino osnovo, v sadjarstvu pa skrbeti za obnovu zastarelih in okuženih sadovnjakov in za novo nasade. Zal pa se je bilo treba tu pogosto boriti proti nametnim škodljivcem.

Prav prijetno so nas presenetili v soboto, 29. marca zvečer, v Delavskem domu v Trbovljah, ko so igralci dramske družine »Svobode-Center« uprizorili dramo »Dnevnik Ane Frank«.

Ob polni udeležbi trbovjskega občinstva smo bili priča temu pomembnemu delu, ki je bilo uprizorjeno skoraj na vseh svetovnih odrih in bodo to delo privedli tudi za film. Režiser Karlo Malovrh je uspel z izbiro igralcev, ki so dokazali, da se tudi amaterske družine lahko lotijo težjih del. Vsi igralci so svoje vloge prav dobro rešili, scena je bila zelo okusno izdelana in celo lepša kot v ljubljanski Drami. Tudi svetlobni efekti so bili zadovoljivi, samo magnetofonski posnetek, ko Ana Frank govori iz svojega dnevnika, je bil prešibek — drugač: pa so bili zvočni efekti dobri.

Gledališka družina »Svobode-Center« je lahko prav ponosna na izvedbo tega odreskega dela, za katero so ji dali priznanje tudi gledalci, saj so igralce po prvem dejanju po-

klicali s ploskanjem na oder, kar se v Trbovljah že dolgo ni zgodilo.

»Dnevnik Ane Frank« je »Svobode-Center« ponovila v ponedeljek za trbovjskega gimnazija in v torek, 1. aprila, za ostale. Prav bi bilo, da si to dramo ob ponovni reprizi ogleda sleherni Trbovljan.

STAROST V DOMU ONEMOGLIH V IMPOLCI

Publicistično delo okrajnega higienskega zavoda v Trbovljah

Danes, ko pri nas dosegamo vidne uspehe na vseh področjih družbene dejavnosti in življenja, zdravstvena služba še vedno ni zavzela tistega mesta, ki ji po njenem pomenu gre. Zdravstvo se razvija nekoliko počasneje zaradi nezadostne zdravstvene prosvetljenosti večine naših ljudi. To neznanje je dobro izrazil zdravstveni delavec, ko je nekeje zapisal: Vsako pomlad trpi množica ljudi zaradi pomankanja vitaminov C. To pa ne zato, ker ga ne bi bilo moč dobiti — nasprotno, ga je namreč prav pod nosom. Da ne najdemo, je krivo — neznanje. Vsaka bolezen pa, posebno še ti-

sta, za katero trpi večje število ljudi, ni samo zdravstveni problem, ampak je prav toliko tudi gospodarski, potemtakem torej ni samo stvar zdravstvenih delavcev, da rešujejo ta vprašanja, ampak je to naloga širše družbe.

Take ugotovitve so vodile okrajni higienski zavod v Trbovljah, da je lani sestavil in izdal knjižico o zdravstvu, ki s statističnimi podatki prikazuje na eni strani stanje prebivalcev, na drugi strani pa, kakšno protutež predstavlja zdravstvena služba v okraju. Če knjižica ni v vsem popolna, ni tako hudo, saj je to prvi tovrstni pregled, in že to opravi-

šuje njen izid. Njen osnovni namen je nuditi vpogled v naše zdravstvene razmere čimširšemu krogu bralecev, delavcem v organizaciji družbenega upravljanja, zdravstvenim, družbenim in prosvetnim delavcem, da se seznanijo z vso to pisano problematiko, da bi do nje zavzeli pravilno stališče.

Zavod tudi letos pripravila izdajo nove knjižice. Temeljno ogrodje in namen bosta v glavnem ostala ista. Seveda bo lahko popolnejša od lanske že zaradi izkušenj, ki so jih sodelavci pridobili pri izdaji prve knjižice, predvsem pa zato, ker bo zavod pripriljen k sodelovanju širši krog strokovnih delavcev, ki bodo obdelali vsak svoje področje. Zavod s tem dokazuje, da bo svoje delo vse bolj in bolj usmerjal na zdravstveno izobraževanje in vzgojo ljudi.

ka. — Mnogo je bilo nadalje razprave glede nujno potrebne veterinarske ambulante. Za izvedbo tega načrta se bo morala posebno zavzeti krajevna veterinarska služba.

Poslovno leto je združba zaključila z dobičkom 1.748.000 dinarjev. Po sklepu zadružnikov so od tega zneska določili 150.000 dinarjev za povračilo zadružnikom pri nakupu strokovnega tiska, časopisov in knjig, ostali znesek pa je določen za investicijski sklad. — Med važnejše sklepe zbora sodi tudi odločitev, da se vse trgovine s splošnim potrošniškim blagom izklopijo s 1. majem tega leta iz KZ kot samostojna podjetja. Kmetijska združba obdrži samo še oskrbo z umetnimi gnojili, zaščitnimi sredstvi, poljedelskimi stroji in podobno. Prav tako je občini zbor pooblastil upravni odbor združbe, da se po potrebi lahko zadoži do zneska 60 milijonov dinarjev, od tega 40 za investicije.

Skopice

Mladina v Skopicah je zadnje čase precej razbita. Njena igralška skupina pravkar študira igro »Student na vasi«, ki jo bo kmalu uprizorila. Večina igralcev nastopa prvič, vendar upamo, da se bodo še potrudili in pokazali svoje sposobnosti.

Kratkiska mladina pa dela tudi v okviru PGD v Skopicah. Pred kratkim je 10 mladih opravilo tečaj za izprašane gasilce.

Vsi gasilci pa se zdaj vneto pripravljajo na letno ocenjevanje gasilskih društev, ki bo kmalu. I. H.

Je morda to prav

Ravnateljstvo nižje gimnazije v Radečah je pred nedavnim dijakom in učencem prepovedalo vsako obiskovanje kino predstav. Ta prepoved naj bi veljala tudi za učence osnovne šole v Zidanem mostu, saj je ta kraj sestavni del radeške občine. Toda kino predstave v Zidanem mostu vseeno obiskujejo učenci osnovne šole in predšolski otroci.

Zakaj tako? Ali ne bi bilo pametneje, da bi prepoved veljala tudi za Zidani most? S tem, ko otroci delajo nemir med predstavami, motijo ostale gledalce v dvorani, največkrat pa sploh ne razumejo, kaj film prikazuje. Po našem mnenju naj bi prepoved veljala za vse otroke v občini. Če pa je kak film res primeren za otroke in poučen, naj upravi obeh kinematografov, v Radečah in Zidanem mostu, prirede zanje matinee.

Na zadnji seji Občinskega komiteja Zveze komunistov v Zagorju ob Savi, ki so se je udeležili tudi aktivisti, ki so bili pred volitvami in na sam dan volitev zadolženi za posamezne terene, in organizacijski sekretar OK ZKS Trbovlje, tovariš Jakob Žen, in republiški ljudski poslanec za Zagorje, tovariš Jože Kladičar - Leon, so analizirali zadnje volitve v Zvezno in republiško ljudsko skupščino.

Pepe pripravi

Priznati moram, da so me pošteno potegnili prejšnji teden, pa čeprav mi je ime Pepe. V soboto popoldne sem jo mahnil z družino vred proti trbovjski železnici postaji in se naprej do mostu. Pripravekovi so mi, da ga bodo namreč tega dne po nekajmesecni upokojitvi zaradi popravila izročili spet prometu. Ko pa pridem do mostu, o kaki slovesnosti ne duha ne sluha. In na sredi mostu je bila postaja, ob obeh straneh pa dva bleda. Tako sem se na lastne oči prepričal, da so me pošteno potegnili za nos, pa čeprav se ni bil 1. april, ampak samo 29. marec.

Od jeze sem z mostu skočil v deroko Savo. Ustavil sem se šele v Radečah, ko sem spoznava zvedel, da prodajojo v hotelu »Jadrane« pivo »Gledanje« pivovarne Laško kar po 85 dinarjev! To je pa še od sile. Če se mi še bi mudilo v Sevnici, bi jim to je povedal, kar jim sliši. Tako pa sem jo odbral naprej v Sevnico, delati družbo ribičem in ostalim Sevnčanom, ki so nestrojno pričakovali na prihod rib. Pa sem nekoga vprašal, če mi lahko pove, kdaj bodo prišle. Odgovoril mi je, da v četrtek. Upam, da se možakar, ki esem ga vprašal, ni zmešal. Kotkar pa se je, upam, da mi boste Sevnčani to sporočili. Saj vem je verjetno ostalo še kaj črnila od prosvetlilskih šal, naslov pa tudi verjetno poznate.

Iz Sevnice sem skočil še v Zagorje. Osebuju menze vrednika rjavega premoaga Zagorje sem povedal, da sem v pubičnih vsem abonentom enako deljho hraso, da so ne bil še kdaj priprilo, da bi nisi, ki pridejo pozneje na kosilo — v glavnem so to rudarji — ostali brez solate. Ohljubili so mi, da se kaj takega ne bo več dogodilo. Potem pa sem šel še potolajiti tiste Zagorjane, ki jadujskejo nad podrim plotom na Cesti 9. avgusta, o katerem govorijo sedaj že na vsakem sestanku. Povedal sem jim, da je lasnik zemljišča že ohljubil, da bo spozval plot čimprej, če pa ne osti, pa gotovo do 1. aprila prihodnjega leta.

Pa še to vam moram zaupati, da se je v Trbovljah zgodil v torek čudež. Pred mlekararni ni bilo več repov. No vem, ali ni bilo gospodinj, ki bi mleko kuple, ali pa je postrebla tako bitra, da odleje naprej ne bo več treba stati v vrsti za mleko.

VAS PEPE

Da bo delo zaživel

Po temeljiti razpravi so sprejeli nekateri najvažnejše naloge za prihodnje obdobje, kot so izdelava programa političnega, gospodarskega in kulturnega razvoja občine Zagorje, poživiti delo svetov pri občinskem ljudskem odboru in jim dati potrebno vsebino dela, pomagati reševati težave posameznih volivcev, za kmečki predel čimprej izdelati jasno perspektivo za razvoj in drugo. Vse doslej se je v Zagorju dogajalo, da namreč sklop zborov volivcev niso prediskutirali na posameznih področjih — če pa so jih slučajno, je bila diskusija preveč načel-

na. Sklenili so, da bodo temu napravili sedaj konec, saj je precej takih sklepov, ki za njihovo uresničitev ni treba finančnih sredstev.

Tovariš Jože Kladičar - Leon je med drugim načel v razpravi tudi vprašanje občinskih doklad. Zvezno določilo pravi, da se lahko predpiše občinske doklade v višini od 3 do 16 odst., v občini Zagorje pa so — ne ve se, zakaj — predpisali vsem kmečkim proizvajalcem doklado v enaki višini (namreč 7 odst.). Tudi to vprašanje bo treba temeljito proučiti in urediti.

»Sneguljčica« na obisku v Čečah nad Trbovljami

Priznati je treba, da so v Čečah na kulturnoprosvetnem področju zelo delavni. V mnogem delu so zaslugi tamkajšnje šolske upraviteljice, tov. Dangulove, ki se razen poklicne in družinske zaposlitve, pa še ob delu v najrazličnejših krajevnih organizacijah vneto ukvarja tudi z dramskim delovanjem. In ne zaman. O tem nas je prepričala nedeljska uprizoritev Golieve »Sneguljčice«, ki so jo v celoti izvedli pionirji in mladinci iz domačega kraja.

Res je treba precej poguma, da se odloči za izvedbo scensko močno zahtevnega dela na odr-

ku, velikem komaj nekaj dvakratnih metrov, ne glede na število nastopajočih, ki se morajo stiskati v skopo odmerjenem prostoru za odrom. Pa je vendar šlo vse po sreči: mladi igralci so se vživeli v svoje vloge, prenekatim jih podajali doživeto, in menda ni bilo gledalca, ki ne bi odhajal po predstavi z občutkom in priznanjem: »Glej, mnogo zmore naš mladi rod iz Čeč!«

Vsekakor pa je treba izreči priznanje tudi tov. Jožetu Skrinarju, ki je prihajal v Čeče iz Trbovelj in omogočil, da je igra uspešla tudi v glasbenem pogledu.

Kako živimo na Partizanskem vrhu

Lani je Prosvetno društvo na Partizanskem vrhu nad Trbovljami praznovalo 25-letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti je uprizorilo igro »Preužitkarji«. Z njo so marljivo igralci s Partizanskega vrha gostovali tudi na Kleku, v Kotredžu in v Čečah. Ob Novem letu so imeli na Partizanskem vrhu priklupno silvestrovanje in novoletno jelko, v zimskih počitnicah pa so pripravili v svoji šoli šiviljski in robnodelski tečaj, ki je ob pomoči Gospodinskega centra iz Trbovelj dobro uspel. Obiskovalo ga je 26 deklet in mlajših žena. Slovesen zaključek so imeli 16. februarja, ko so pripravili tudi razstavo izdelkov s tečaja, družabni večer in uprizoritev burke v treh dejanjih »Vozel«, ki so jo nastudirale tečajnice.

Vsega skupaj je dramska družinica na Partizanskem vrhu uprizorila v zadnjem času pet iger in pripravila dva družabna večera. To vsekakor lepo število je najlepše plačilo za trud kmečkih fantov in deklet, ki žrtvujejo svoj prosti čas za delo na kulturnoprosvetnem področju.

Ljudje s Partizanskega vrha pa tudi niso brez načrtov. Največja naloga, ki so si jo zadali, je dokončna ureditev prosvetne dvorane. Nekaj denarnih sredstev so dobili od občinskega sveta »Svobode« in prosvetnih društev, nekaj pa bodo k uresnitvi te zamisli prispevali člani prosvetnega društva sami. Upajo pa še na pomoč občinskega ljudskega odbora v Trbovljah, ker bo ta dvorana hkrati koristno služila za šolsko telovadnico.

Skrbelli bodo še za povečanje članskega vrst, lepo hočejo praznovati tudi letošnji delavski praznik, 1. maj, itd. S. L.

Letos bodo glasbene revije po občinah in okraju

Letos bodo glasbene revije po občinah in okraju tako manjka učiteljskega kadra za to področje dejavnosti. Ze lanske leto je Zveza prijateljev mladinskih pevskih zborov po naših šolah.

V kraju deluje na raznih šolah stalno ali občasno 30 pevskih zborov. Le-ti so enoglasni, dvoglasni ali troglasni. Posebne težave so tam, kjer učitelji nimajo na razpolago glasbil, prav

Iz Hrastnika

V hrastniški občini že poldruugo leto uspešno deluje Center za pospeševanje gospodinjstva. Vodi ga zelo vestna in sposobna tovariška s pomočjo upravne odobora, v katerem so razni družbeni delavci in strokovnjaki, ki so razdeljeni v komisije za družbeno prehrano, gospodinsko prosvetljevanje in servisno službo. Občinski ljudski odbor je centru dodelil potrebne prostore in opravo. V teh prostorih so razni tečajji in še druge oblike gospodinskega izobraževanja.

V sorazmernem kratkem času je center prav dobro začel svoje delo. V hrastniku je zaposleno mnogo delavstva, zato je center sodil za potrebno začeti urejati družbeno prehrano. V ta namen je sindikat steklarne, rudnika, kemične tovarne in drugih strok razposlal anketo z vprašanji, ki so se nanašala na ustanovitev nove menze.

Anketa je pokazala potrebo za ustanovitve menze s poudarkom, da mora biti ta izven gostinskih obratov in oddaljena največ 15 minut od bivališča anketirancev. Dalje je bilo ugotovljeno, da anketiranci, razen dveh primerov, zelo celodnevno oskoro. Rezultati tega poizvedovanja so bili predloženi občinskemu ljudskemu odboru, ki se mu je mnogo do tega, da se uredi prehrana hrastniškega prebivalstva.

Zelo aktivna je nadalje komitaja za gospodinsko izobrazbo. Zbrane ima natančne podatke o številu in kvalifikaciji vseh kuharic, gospodinskih pomočnic, snažilk in peric, ki so zaposlene v menzah, zdravstvenih, prosvetnih in socialnih ustanovah ter v zasebnih gospodinjstvih. Na osnovi teh podatkov bo okrajni zavod organiziral razne tečaje in seminarje za dopolnitev njihovega znanja in pridobitev kvalifikacije.

Letos pa je bil že zaključen 8-mesečni splošni tečaj za mlada nezaposlena dekleta, ki ga je obiskovalo 16 tečajnic. V teku je nadalje več ptieljsko šiviljskih tečajev po vaseh. Za hrastniške žene je center pripravil več prikojevskih in šiviljskih tečajev. Vse tečajnice so si pridobile osnovno znanje s krojenja in šivanja, veveda

IZ NOVINARSKÉ BELEZNICE

Izigravanje volivcev

Pravkar zaključujemo občne zbere terenških in vaških organizacij Socialistične zveze. Člani te naše velike politične organizacije se na teh občnih zbiorih dogovarjajo o stoterih problemih svojih krajev, naselij in vasi.

Prisostvoval sem občnemu zboru terenske organizacije Socialistične zveze Toplice v Zagorju. Bil je zares uspešen občni zbor. Vsi skupaj smo bili še pod vtisi nedavno uspešno opravljenih volitev in ljudje so se sproščeno oglašali. Člani so dali vrsto konkretnih napotkov za okrepitev organov družbenega upravljanja, zlasti za izboljšanje »la hiša« svetov, svetov potrošnikov in drugih organov. Beseda je nanesa tudi na odnose med občani in občinskimi uslužbenci. Volivci so odkrito povedali vse tisto, kar je po njihovem mnenju nepravilno in kar mora zginiti iz naših občinskih uradov.

Tako je predsednik občinskega sindikata ga sveta navedel primer, kako je celoten delavski svet tovarne »Keramika« na Izlakah zaman čakal gradbenega ehnika občinskega ljudskega odbora, ki je sam določil ondan popoldan za pomenek okrog nadaljnje gradnje tovarniških prostorov. Gradbeni tehnik namreč izdeluje za tovarno neke načrte. Delavski svet je čakal, čakal, ta občinski uslužbenec pa se je mirno peljal mimo tovarne, naprej proti Trojanam. Prav tako nazaj, ne da bi se oglašil v tovarni. Člani delavskega sveta so se upravičeno jezili nad tako brezdušnim odnosom.

OBČINSKA KONFERENCA SZDL V ZAGORJU

V zagorski občini so že končali z občnimi zbori osnovnih organizacij SZDL. Tako bo lahko občinska konferenca SZDL v Zagorju v nedeljo, dne 13. aprila z začetkom ob 8. uri, v domu »Proletarca«. Kakor računajo, se je bo udeležilo 200 delegatov, ki so bili pred dnevi izvoljeni na občnih zbiorih osnovnih organizacij SZDL.

Toinono iz Brežic

Delo Zveze borcev. — Organizacija Zveze borcev v Brežicah je po občnem zboru začela bolj živahno delati. Odbor je že imel nekaj sestankov, na katerih je napravil načrt za svoje delo in delo cele organizacije. Seveda je v narčrtu osnovna naloga skrb za bvt se borce iz otroke padlih partizanov, predvsem da se jim vse da, kar jim po zakonu gre in da se jim nikjer ne dela krivica. Naša skupnost prispeva velika sredstva za te otroke in ne bi bilo prav, če bi organizacija Zveze borcev dovolila kakršne koli nepravilnosti pri razdelitvi teh sredstev.

Na množičnem sestanku organizacije so sklenili pripraviti družabno prireditev, katere člani dobiček naj bi se porabili za otroke padlih borcev ter za člane, ki se pošiljajo na oddih ali zdravljenje, da bi bil njihov oddih ali zdravljenje čimbolj prijetno.

Občni zbor SZDL. — Pred dnevi je imela organizacija SZDL svoj redni letni občni zbor, ki je bil

FLORENTINA

XXXXIII. nadaljevanje

Polkovnik Zoren prebledi, pogleda Belgijce in naglo stisne revolver. V istem hipu se odpro vrata in v sobo plane skupina oboroženih ljudi.

— Belgijci se ne predajo! — vzklikne kapetan van Noten in z enim samim skokom zleti do zidu.

— Predajte se! Ujeti ste! zavpije Ralf. — Nemška policija!

V sobi nastaja življenje. Neka močna pest zblje na tla Ralfa in kri se mu polije po obrazu. Kapetan van Noten strelja. Kroglja je namenjena Ralfu, toda ta šine mimo Ralfovega obraza v blizu stoječega policaja, ki se brez glasu zruši.

V sobi nastaja pekel. Strelci odmevajo... Kapetan van Noten, naslonjena na zid, nenehno strelja. Polkovnik Adam, prav tako naslonjen na zid, strelja kot ponorel... Človeška telesa padajo, Belgijci se ne predajo! Neka kroglja zadene polkovnika Zorena in Adama. Oba ležita na tleh, okrvavljena... Polkovnika de Bla je zadela kroglja v ramo, toda on kljub temu divje strelja. Major Dipon, polkovnik Basten in kapetan van Noten se niso ranjeni in še vedno streljajo. Pet zandarjev leži na tleh. Toda brezprizorna hrabrost Belgijcev ne more pomagati.

V sobo je pridruvala ponovno skupina policajev in se vrgla na Belgijce, ki so se borili kot tigri. Zaman. Premoč je očita. Van Noten, Dipon, polkovnik Basten so stisnjeni z vseh strani. Se streljati niso več mogli. Bill pa so še nepoškodovani. Končno jih policaji zvežejo...

Se isti večer prepeljejo ujetnike v Bruselj in jih zaprejo v poseben zapor. Nemški okupator je mislil, da je z enim udarcem uničil belgijsko organizacijo Pokreta odpora. Toda močno se je uštel! Preiskali so prostoro organizacije v Bruslju. Abwehr je mislil, da bo našel spiske članov Pokreta odpora in tajne arhive. Nič niso našli. Ralf je zasliševal ujetje Belgijce. Toda ti so molčali.

— Govoritelj je kričal Ralf, — drugače boste ustreljeni! Tudi ta grožnja ni padla na rodovitna tla. Belgijci so molčali, niti besedica ni prišla z njihovih ust. Ujet je bil tudi simpatični Filip. Grozil so mu in ga celo peljali na streljanje.

— Napravite z menoj, kar koli hočete, je govoril Filip z močnim glasom. — Jaz nisem izdajalec in od mene ne boste ničesar zvedeli. In potem je molčal.

Naslednje dni se je nadaljevalo zaslišanje. Preiskali so stanovanja vseh sumljivih ljudi. Ujeli so specialnega kurirja kapetana van Notena, ki se je vračal iz Pariza, ravno v trenutku, ko je prišel v svoje stanovanje van Notena. Prinesel se obvestilo iz Londona:

Vojno ministrstvo, organizacija »Corps France-Belge«: Omenjeni major Jackson in Florentina Giral nista v angleški tajni službi. Bodite pazljivi in pretrgajte sleherno zvezo z njima.

Vojno ministrstvo, Odsek za Belgije - London

Zal opomin ni prišel pravočasno. Slutnje kapetana van Notena so se uresničile.

Ceprav so nacisti ujeli nekoliko vodij organizacije »Corps France-Belge«, je ostala organizacija nedotaknjena in močna kot prej. Na tisoče njenih članov se je zdaj poglajalo po vsej Belgiji v pogon za Prosperom in Florentino. Nekoliko članov Pokreta odpora se je prebilo preko Francije in Španije in Londona. Tam so podali podrobne podatke o primeru Prospera in Florentine. Angleži so, po BBC opomnili vse člane Pokreta odpora za previdnost. Igra Prosperja in Florentine je bila končana. Zdej se bosta morala boriti za svoje življenje. Angleži so začeli metati letake na belgijsko ozemlje, v katerih so Belgijce seznanjali o zoprti in ostudni igri Prosperja in Florentine. V številnih publikacijah Pokreta odpora so objavljali fotografije obeh izdajalcev...

Nadaljevanje sledi

MARIA SCHELL SE V FILMU BEN HUR PO MNENJU KRITIKOV NI NAJBOLJE ODREZALA

Atomska medicina v Sovjetski zvezi

V Sovjetski zvezi že zelo široko uporabljajo atomsko energijo na vseh področjih gospodarstva, zdravstva in tehnike. Zlasti se okorišča izotopi v diagnostiki in terapiji, torej v spoznavanju in zdravljenju bolnikov. Razvoj jedrske fizike je že omogočil proizvodnjo radioaktivnih elementov doma in v neomejenem obsegu. V Sovjetski zvezi razpolagajo že s

700 različnimi radioaktivnimi izotopi. Se do nedavnega so uporabljali v medicinski praksi samo dragocene radioaktivne snovi, kot sta radij in mestorij, in pa nerodne rentgenske aparate. Najnovejša metoda pa bolj in bolj izpodirjavo rentgenološke preiskave. Sovjetska medicina se v velikem obsegu okorišča z umetnimi radioaktivnimi elementi, zlasti s kobaltom, fos-

forjem, jodom in natrijem. Umetne radioaktivne izotope lahko praktično uporabljajo pri ljudeh vseh starosti, od dojenčkov do starca, kar velja predvsem za diagnostiko — spoznavanje bolezni.

Za zdravljenje pa uporabljajo izotope samo pri nevarnih obolenjih, hudih oteklinah in hudih krvavih boleznih. Tako na primer sežejo po radioaktivnem fosforju, če je v krvi preveč rdečih krvnih teles, kakor tudi pri levkemiji, ki je veljala doslej za smrtno nevarno bolezen zaradi preobilnega in naglega množenja belih krvnih teles.

Odlično se je obnesel radioaktivni fosfor pri zdravljenju nevarnih oteklin in pri raznih kožnih boleznih. Radioaktivni jod in natrij pa so začeli uporabljati pri preiskavi dejavnosti ščitnice žlez in pri njihovem zdravljenju. Oba elementa uporabljajo nadalje pri obolenjih drugih organov, ki povzročajo močne v delovanju organizma. Zlasti razveseljujejo uspehi pri zdravljenju Basedove bolezni.

Za spoznavanje in zdravljenje možganskih oteklin uspešno uporabljajo radioaktivni jod. Če hočejo ugotoviti hitrost krvnega obtoka pri ljudeh, ki trpe za raznimi srčnimi obolenji, pa sežejo po radioaktivnem natriju.

Radioaktivni kobalt uporabljajo med drugim pri pljučnem raku. Pri drugih hudih oteklinah na površini telesa pa uspešno uporabljajo radioaktivni izotopi elementov cesij. Pri spoznavanju raznih oblik rahitisa, pri raziskovanju, ali je vzrok izlivov v prsno mrežo tuberkuloza ali rak, uporabljajo radioaktivni fosfor, ki ga dajejo odvzeti tekočini.

Podobne metode uvajajo tudi v sodni medicini. Zastrupljena ugotavljajo z intenzivnim vzbujanjem serumu z nevtroni. Elementi v krvi postanejo radioaktivni, mogoče jih je ločiti in tako spoznati, ali je bil pokojnik zastrupljen ali ne. Dosedanji uspehi sovjetske medicine so veliki, še večji pa se obetajo v bližnji prihodnosti.

Milijarde za obveščevalno službo

Po prvi svetovni vojni so razpustili nemško vojsko, ostala pa je obveščevalna služba, ki je vneto nabirala gradivo, ga pregledovala in se pripravljala na dan, ko bodo vse to lahko uporabili. Tako se je tudi zgodilo. Po drugi svetovni vojni, ko smo nekako prepričani, da vojne ne

bo, so porabili v Zapadni Nemčiji samo lani za obveščevalno službo skoraj trideset milijonov mark, to je več milijard dinarjev.

Pred nedavnim so objavili finančno poročilo o porabljenem denarju za zapadnomorsko armado. Za letošnje so namenili nad deset milijard mark. Stroški za obveščevalno službo so skriti v tako imenovanih izdatkih za kanclerjev dispozijski sklad. Lani so zanj porabili skoraj trideset milijonov mark, letos pa bodo porabili 41,5 milijonov. To je več kot šest milijard dinarjev.

Poleg teh velikih izdatkov za zbiranje vojaškega gradiva v državi, ki »uradno« ne namerava nikoli več »napadati«, so še druga dejstva, ki govorijo, da Nemčija zopet uvaja preizkušeni Goebbelsov sistem propagande. Lani so za novinarsko službo Zvezne republike Nemčije porabili manj kot dvajset milijonov mark, letos pa so sklad povišali na 22 milijonov, poleg tega pa je novinarska

služba dobila položaj državnega tajništva. Vsekakor daje Zapadna Nemčija propagandni častno mesto.

Najzanimivejša postavka pri novinarskem skladu pa je 77 milijonov mark, ki jih daje vojska zato, da pišejo o nemškem vojaškem duhu, da s članki in primerjavi fotografijami navdušujejo mladino za »nepremagljivo« nemško armado in da pred javnostjo opravičujejo velike izdatke. Vojska plača torej za moralno 11 milijard dinarjev.

Vohunstvo, obveščevalna služba, lažna patriotska propaganda in povezovalne z zapadno dejstva, ki kažejo na oživljanje militarističnega duha. Razprava pred Bundestagom pa je pokazala še več: oborožiti Nemčijo za vsako ceno, da bo varna pred napadi. Vsi ti postopki so, žal, človeštvu že tako znani, da je ponavljanje zelo neprimerno, posebno za smec.

Kar ni v turističnih perspektivah

Pred dnevi so bili vsi tuji turisti v Parizu presenečeni nad nenavadno kolono črnih avtomobilov, ki so stali vzdolž vladne palače. V kamionih so sedeli narodni gardisti v modrih uniformah in posebni policisti v črnih oblekah. Leni so posedali in igrali karte, medtem ko so turisti zaman prelistavali prospekte in proizvedovali, kaj naj s temna kolona pomeni. Domačini so jim stvar pojasnili: gre za policiste in gardiste, ki stojijo pripravljeni na »resno krizo« in niso samo za turistični okras.

Zdravljenje z zrakom

AMERIŠKI KIRURG PUŠČA RANE PO OPERACIJI NEZAVEZANE

Zdravniki so dolga stoletja uporabljali napačno metodo pri zdravljenju poškodb in ran po operaciji — tako je dejel prof. Jan G. MacDonald na kongresu Združenja ameriških kirurgov v Dallasu. Doslej so kirurgi po običajni oskrbi prevezali rano s trdno obvezo, da bi jo na ta način obvarovali pred zunanjimi vplivi in okuženjem.

Profesor MacDonald pa je zadnje dve leti in pol zdravil svoje bolnike na čisto drugačen način: svežih »an ni prevezal, temveč jih je izpostavil zraku. Istočasno je s posebno pripravo in katetrom izločeval iz globljih rane vse tekočino, ki se nabira v rani po poškodbi oziroma operaciji.

Pri 74 bolnikih je prof. MacDonald skoraj stotodotno dosegel, da so se rane mnogo prej zaprle kot navadno. Komplikacije v rani in gnojenja so se po novem načinu zdravljenja rane zelo redko pojavljale.

Ta zdravnik je ugotovil, da je pod običajnimi obvezami temperatura za nekaj stopinj večja kot pri »zdravljenju z zrakom«. Razen tega preprečuje obveza prost dotok kisika, kar tudi olajša tvorbo klic.

Pomislike nekaterih zdravnikov, da bi pogled na odprto rano na lastnem telesu na bolnika psihološko neugodno vplival, je ameriški kirurg ovrgel s prakso. Izjavil je, da so bolniki z rastočim zanimanjem spremljali naglo celjenje svoje rane. Razen tega so z nekakšno avtosurgijo mnogo pripomogli k hitrejšemu zdravljenju.

Tudi na drugih klinikah v Ameriki so preizkusili to novo metodo, ki ji pravijo »Exposure-Suction«. V skupaj štiri sto primerih, pri katerih so se poslužili novega načina zdravljenja rane, so skoraj vsem ugotovili, da se je čas zdravljenja skrajšal na tretjino ali polovico.

FRANCOŠKA IGRALKA BRIGITTE BARDOT NI SPREJELA PONUDBE HOLLYWOODA, KER MENI, DA TAM NI MOČ RESNO DELATI.

Politični mozaik

KDO BO NASLEDIL ADENAUERJA?

Adenauer je star že preko 82 let in vprašanje njegovega naslednika je postalo zanimivo tudi za nemško javnost. Med kan-

didati, ki bi lahko zamenjali dosedanjega nemškega kanclerja, omenjajo polovico mlajšega obrambnega ministra Josefa Straussa. Po poklicu je učitelj, po mnenju socialnih demokratov in liberalcev pa »atomski top«, navedeno mesto za vojnega ministra tretjega rajha, človek, ki bi izkoristil orožje, če bi mu ga dali v roke, in podobno. Med drugim so ga opisali na sledeč način: »Strauss je človek brez predzgodovine in se sposoben lagati s smehljajočimi ustnicami. Njegova glavna želja je samo osebni uspeh.

Ali bo ta mož dosegel kanclersko mesto, bo odvisno od »velikih«, če bi v Nemčiji zopet radi imeli »svetleke«.

STATISTIKA LAKOTE...

Sestdeset odstotkov ljudi na svetu je bolj ali manj lačnih. Tretjina svetovnega prebivalstva, in to ljudje iz Evrope, Severne Amerike in Sovjetske zveze, ima na razpolago tri četrtine vseh prehranskih proizvodov v svojih rokah, medtem pa porabijo v Aziji, kjer živi več kot polovica vsega človeštva, le 17 odstotkov svetovnih prehranskih pridelkov.

Pri razdelitvi svetovnega narodnega dohodka odpade na petnajst najsiromašnejših dežel, ki obsegajo polovico sveta, le 10 odstotkov narodnega dohodka, medtem ko dobi šestnajstina svetovnega prebivalstva v 19 najbogatejših deželah kar 70 odstotkov.

Tako znaša povprečna starost ljudi v Ameriki 67, v Evropi 65, v Indiji pa 27 let...

Te številke je objavila Organizacija združenih narodov...

Pranje brez mila

Snežnobelo perilo brez mila, želja vsake gospodinje, bo kmalu uresničena, meni profesor Vlijan, predavatelj tehnične visoke šole v Bostonu. Znanstvenik trdi, da bo še za tako umazano perilo zadostovala le čista voda, ki jo bo treba izpostaviti delovanju ultrakratkih valov.

Ta čudna naprava baje ne bo draga in bo imela trajno vrednost.

Časniki po svetu

Največ berejo Angleži — Svetovna naklada dnevnega tiska je 225 milijonov izvodov

V publikaciji UNESCO je bilo nedavno na 230 straneh opisano večletno raziskovalno delo v zvezi z listi po svetu. Po statističnih podatkih je narasla časopisna proizvodnja v minulih petih letih za 14%. Vsak dan izide 225 milijonov listov.

Britanci so najbolj vneti bralci dnevnega tiska v našem stoletju, saj 60% prebivalcev dnevno kupuje in bere časopise. Američani precej zaostajajo za Anglijo, ker dnevno bere liste 34% prebivalcev. Angleži se ponajšje tudi z največjo naklado časnikov. Dva njihova dnevnika izhajata skupno v 4 in pol milijona izvodih, radijski vestnik BBC pa ima 8 milijonov na-

klade. Le malokatera dežela na svetu se more ponasati s takšno časopisno tradicijo kot Angleži, saj so tam izhajali nekateri listi že pred 300 leti s istim namenom kot zdaj, namreč da prvi objavijo uradne in kraljevske razglase ter razsodebe in vojaške ukaze.

Z 1876 dnevniki so ZDA na prvem mestu, listi pa izhajajo v skupni nakladi 55 milijonov izvodov. Razen tega imajo Američani tudi najbolj obsežne liste, in sicer izhajajo med tednom povprečno na 40 straneh, ob nedeljah pa na 120. Tednikov je v ZDA 8.892.

Državi Andora in Jemen sploh nimata listov. Libanon, ki

šteje dober milijon prebivalcev, pa jih ima kar 40. Togo ima list z naklado 500 izvodov, v Hongkongu pa jih izhajajo 27. V Laosu imajo dva lista, ki izhajata v skupni dnevni nakladi 1000 izvodov. V Pakistanu izhajajo 65 dnevnikov s skupno 150.000 izvodov. Jugoslavija ima 30 dnevnikov, 145 tednikov in 190 periodičnih publikacij.

Največ težav je pri tiskanju japonskih listov, saj se stavci spopadejo s 1.400 pismenkami. Takoj za njimi so Kitajci, ki imajo okoli 1000 tiskarskih znakov, vendar pri njih dobro kaže, saj nameravajo že v bližnji prihodnosti uvesti fonetično latinito.

AGATHA CHRISTIE

Hiša na sipini

22

KRIMINALNI ROMAN

Ob neki priliki je neka svetovno znana firma propadla zgolj zaradi borih nekaj tisoč funtov...

»Ah, dragi moj Hastings vem, da vse to ni tako,« je nadaljeval, da bi se ubranil njegovim ugovorom, »saj ni tako slabo kot so masčevanja željni duhovni ali zakopani zakladi. Vendar obstoja neka zveza med stvarmi, ki so se dogodile. Ne smemo pa ničesar prezreti — nič, kar nas ne bi približalo resnici.«

Skrbno je po vrednosti in vrsti uredil predmete, ki so ležali pred njim na mizi. Ko je nadaljeval s pogovorom je bil njegov glas resen in privkraj popolnoma miren.

»Nagibi« je dejal. »Pustite, da se vrnem nazaj in se nato tihno in načrtno približam zagonetki. Koliko mrtvom lahko obstaja za takšen umor. Kakšni so nagibi, ki zapeljejo človeško bitje, da umori sočloveka?«

»Zelel bi, da izločiva bolešno naderjenost, krvoželjno biaznost, ker sem prepričan, da ne bova našla rešitev na tem polju. Prav tako lahko izločiva umor kot posledico razbrzdanege temperamenta. Kateri pa so nagibi, ki privedejo do takšnega umora?«

»Prvič, dobičakarstvo. Kdo bi si s smrtjo gospodične Nick kaj pridobil? Posredno ali neposredno? No, tukaj ne pride v poštev Charles Vyse. On bi podedoval posest, ki bi bila žlede na denarno vrednost nepomembna dediščina, celo potem, če bi imel Vyse možnost hipoteke poravnati, postaviti male poletne vile na posestvu in z oddajo teh priti vsaj do malenkostnega zaslužka. Dediščina bi imela vrednost za tistega, ki bi na njem kot družinskem imetju visel z vsem srcem. Smisel za družinsko življenje je pri marsikaterem človeku tako neizbravljivo zakoreninjen instinkt, da so celo znani posamezni primeri, ko se je zaradi tega izvršil zločin. Vendar se tak motiv ne sklada s Charlesom Vyseom.

Edina oseba, ki bi ji smrt gospodične prinesla korist je madame Rice. Vendar kako nezatna bi bila ta korist! In kakor te razvidno, ni bil nikdo drugi imel koristi s smrtjo gospodične Buckleeyeve.

Drugi motiv? Sovražstvo — ali ljubezen, ki je v tezi neoreračunljiva. Iz strasti storjen zločin. Tukaj bi seveda prišlo v poštev: bistrumna madame Croft, pravtako Charles Vyse in kapitan Challenger, ki sta zaljubljena v mlado dekle.

»No, mislim, da bi si lahko v Challengerjevih čustvih posebno ustvarila neko sodbo,« sem se smehljaj.

»Da, ker jih pošteni mornar prav nič ne skriva. Kar se pa ostalih tiče, stavimo na besedo madame Croft. Če bi le Charles Vyse slutil, da ima tekmeča, bi ga to morda prizadelo tako močno, da bi v svoji boleštni besnosti svojo sestrično raje ubil, kot jo prepustil drugemu za ženo.

»To zveni vse preveč napeto in romantično,« sem presodil čez čas. »To ni po angleško, ste hoteli reči, dragi moj. Res je. Toda tudi Angleži so lahko ljubosumni, posebno z naravo kot jo ima Charles Vyse. On je mlad mož, ki se zna obvladati, eden tistih, ki svojih občutkov pa čeprav so še tako silni, zlepa ne pokaže. Nikdar ne bi mogel zaradi tega obdolžiti umora kapitana Challengerja. Ne, ne, to me odgovarja njegovi naravi. Pri Charlesu Vyseu bi bilo morda mogoče, čeprav me ta teorija povsem ne zadovolji.

Nadaljnji vzrok bi bila ljubosumnost. Te sem oddvojil od poprej obravnavanih, ker ni nujno, da je izraz ljubosumnosti erotičnost. V poštev pride še nevoščljivost in zavist. Nevoščljivost zaradi posesti, zaradi prednosti. Taka zvrst ljubosumja je privedla Jaga vašega velikega Shakespeara do enega najspretnejših zločinov — presojam kot kriminalist — ki je bil kdajkoli storjen.

»Zakaj ga imenujete spretnega?« sem vprašal, v mislih ne povsem pri stvari.

»Parbleu!« je zaklel prijatelj. »Ker pripravi druge do tega, da ga izpeljejo. Predstavljajte si vendar dandanašnjega zločinca, ki se mu ne more natakati lisic, ker ni sam ničesar storil. Toda, okoli te točke se ne vrti najin pogovor, Hastings, temveč okoli tega, da je mogoče na kakršenkoli način ljubosumnost napraviti za odgovorno pri tem našem zločinu. Kdo bi mogel biti nevoščljiv naših gospodinj. Kakšna druga žena Madame Rice? V kolikor se lahko presodi ni rivalitete med obema prijateljicama — seveda velja tudi tukaj omejitev: predvideno!

Končno: strah. Ali je morda slučajno vedela za kakšno stvar, ki bi, če bi se razvedela, uničila kakšnega drugega človeka? Če bi naj to bilo, potem trdim z vso gotovostjo, da se Nick sama ne zaveda svoje

skrivnosti, s tem pa se bodo za nas težave še povečale. Če ne slutim, da imam v rokah ključ za zagonetko, nam ne more niti za las pomagati.

»All smatrate to za mogoče, Poirot?«

»To je domneva, Hastings, do katere so me privedli drugi na pol poti najdeni vzroki. Če izločimo ostale možnosti, se krčevito oprimemo te edine, ki še ostane in rečemo: tako mora biti...«

Dolgo čas aje molčal. Ko se je končno vzdramil iz zatopljenosti, je vzel iz svoje mape list papirja in pričel pisati.

»Kaj pa pišete?« sem ga vprašal čez nekaj časa, ker me je radovednost prehujo mučila.

»Sestavljam imenik, mon ami. Imenik oseb, ki se družijo z madamoiselle Nick in med temi, v kolikor je moja teorija pravilna, se mora nahajati tudi ime morilca.«

Skoraj dvajset minut je marljivo pisal po papirju. Potem mi je ponudil list in vprašal: »Kaj mislite o tem?«

Čital sem naslednje:

- A. Ellen
 - B. Njen mož, ki izvršuje posle vrtnarja
 - C. Oba otroka
 - D. M. Croft
 - G. Mr. Lazarus
 - H. Kapitan Challenger
 - I. Charles Vyse
 - K. ??? ?
- Pripomba:

A. Ellen. — Sumljivo okolnosti. Njeno obnašanje in govorenje ob sporočilu zločina. Ima najlepšo priložnost pripraviti nezgode in izvedeti o shrambi pištola. Manj verjetno je, da bi bila imela kaj opraviti z zavorami pri avtomobilu. Dozdeva pa se mi, da zločinski naklep presega njen duhovni horizont.

Nagib: nobeden, razen sovraštva iz kakršnegakoli neznanega nagiba.

Pripomba: mora se ga zaslizati, ker bi verjetno dobil od nje običajne odnose od Nick Buckleeyeve.

B. Njen mož. — Velja zgornje. Verjetnost okvare zavor je velika. Pripomba: mora se ga zaslizati.

C. Otroci. — Ne pride kot storilec v poštev.

Pripomba: mora se ga zaslizati, ker bi se verjetno dobilo od njega pomembna pojasnila.

D. Mr. Croft. — Edina sumljiva okolnost je dejstvo, da smo ga zalotili na stopnicah, ki peljejo proti spalnici. Vendar je takoj našel povsem verjetne razloge. O njegovem prejšnjem življenju nič znanega.

(Dalje prihodnjič)